

Ez a dokumentum kizárólag tájékoztató jellegű és nem vált ki joghatást. Az EU intézményei semmiféle felelősséget nem vállalnak a tartalmáért. A jogi aktusoknak – ideértve azok bevezető hivatkozásait és preambulumbekendéseit is – az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett és az EUR-Lex portálon megtalálható változatai tekintendők hitelesnek. Az említett hivatalos szövegváltozatok közvetlenül elérhetők az ebben a dokumentumban elhelyezett linkeken keresztül

► **B****A TANÁCS 92/43/EGK IRÁNYELVE****(1992. május 21.)****a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről**

(HL L 206., 1992.7.22., 7. o.)

Módosította:

		Hivatalos Lap		
		Szám	Oldal	Dátum
► <u>M1</u>	A Tanács 97/62/EK irányelve (1997. október 27.)	L 305	42	1997.11.8.
► <u>M2</u>	Az Európai Parlament és a Tanács 1882/2003/EK rendelete (2003. szeptember 29.)	L 284	1	2003.10.31.
► <u>M3</u>	A Tanács 2006/105/EK irányelve (2006. november 20.)	L 363	368	2006.12.20.
► <u>M4</u>	A Tanács 2013/17/EU irányelve (2013. május 13.)	L 158	193	2013.6.10.

Módosította:

► <u>A1</u>	Ausztria, Finnország és Svédország csatlakozási okmánya	C 241	21	1994.8.29.
► <u>A2</u>	Okmány a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló	L 236	33	2003.9.23.

▼B**A TANÁCS 92/43/EGK IRÁNYELVE****(1992. május 21.)****a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről****Fogalommeghatározások***1. cikk*

Ezen irányelv alkalmazásában:

- a) *védelem*: valamennyi, a vadon élő állat- és növényfajok természetes élőhelyei és populációi e) és i) pontban meghatározott kedvező védettségi helyzetének fenntartásához, illetve helyreállításához szükséges intézkedés;
- b) *természetes élőhely*: jellegzetes földrajzi, abiotikus és biotikus tényezők alapján elhatárolható, természetes állapotában megőrzött vagy természetszerű szárazföldi illetve vízi terület;
- c) *közösségi jelentőségű természetes élőhely*: olyan élőhely, amelyet a 2. cikkben meghatározott területen belül:

i. természetes kiterjedésében az eltűnés veszélye fenyeget;

vagy

ii. visszaszorulása illetve eleve korlátozott területe következtében természetes kiterjedése csekély;

vagy

▼M3

- iii. bemutatja a következő kilenc bioföldrajzi régió legalább egyikének jellegzetes ismertetőjegyeit: alpesi, atlanti, fekete-tengeri, boreális, kontinentális, makarónéziai, mediterrán, pannon és sztyeppes.

▼B

Az ilyen típusú élőhelyek felsorolása az I. mellékletben szerepel, illetve ott szerepelhet.

- d) *elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus*: olyan, a 2. cikkben említett területen megtalálható természetes élőhely, amelyet az eltűnés veszélye fenyeget, és amelynek védelméért a Közösség különös felelősséggel tartozik természetes kiterjedésének a 2. cikkben meghatározott területre eső része tekintetében; ezen elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust csillag (*) jelöli az I. mellékletben;

▼B

- e) *egy természetes élőhely védettségi helyzete*: a természetes élőhelyet és jellegzetes fajait érintő azon hatások összessége, amelyek a 2. cikkben meghatározott területen belül hosszú távon befolyásolhatják az élőhely természetes kiterjedését, szerkezetét és funkcióit csakúgy, mint jellegzetes fajainak hosszú távú fennmaradását.

Egy természetes élőhely védettségi állapota abban az esetben minősül „kedvezőnek”, ha:

- természetes kiterjedése és az azon belül található területek nagysága állandó vagy növekvő, továbbá
 - hosszú távú fennmaradásához szükséges sajátos szerkezete és funkciói biztosítottak és valószínűleg a belátható jövőben is biztosítottak lesznek, továbbá
 - jellegzetes fajainak védettségi helyzete az i) pontban meghatározottak szerint kedvezőnek minősül;
- f) *egy faj élőhelye*: olyan sajátos, abiotikus és biotikus tényezők által meghatározott élőhely, amelyben az adott faj életciklusának valamely szakaszát tölti;
- g) *közösségi jelentőségű fajok*: olyan fajok, amelyek a 2. cikkben meghatározott területen belül:

- i. veszélyeztetettek, kivéve azon fajokat, amelyek természetes előfordulása az adott területen elhanyagolható, és nem minősülnek veszélyeztetettnek vagy sebezhetőnek a nyugat-palearktikus régióon belül; vagy
- ii. sebezhetőek, azaz valószínű, hogy a közeljövőben a veszélyeztetett csoportba fognak tartozni, amennyiben az okozati tényezők továbbra is fennállnak; vagy
- iii. ritkák, azaz kis populációkban fordulnak elő, amelyek jelenleg nem minősülnek veszélyeztetettnek vagy sebezhetőnek, de annak veszélye fennáll, hogy azzá válnak. Az érintett fajok szűk földrajzi területen, illetve kiterjedtebb területen ugyan, de csak gyéren elszórva fordulnak elő; vagy
- iv. endemikusak és különös figyelmet igényelnek élőhelyük sajátos jellege és/vagy használatuk élőhelyre és/vagy védettségi helyzetükre gyakorolt potenciális hatása következtében.

E fajok felsorolása a II. és/vagy a IV. illetve V. mellékletben szerepel, illetve ott szerepelhet.

- h) *veszélyeztetett fajok*: a g) pont i. alpontjában említett fajok, amelyek védelméért a Közösség különös felelősséggel tartozik természetes elterjedésüknek a 2. cikkben említett területre eső része tekintetében; e veszélyeztetett fajokat csillag (*) jelöli a II. mellékletben;

▼B

- i) *egy faj védettségi helyzete*: a fajt érintő azon hatások összessége, amelyek a 2. cikkben meghatározott területen belül hosszú távon befolyásolhatják a faj populációinak eloszlását és sűrűségét.

A védettségi helyzet abban az esetben minősül „kedvezőnek”, ha:

- az érintett faj populációinak dinamikájára vonatkozó adatok azt mutatják, hogy a faj képes hosszú távon fenntartani magát természetes élőhelyének életképes alkotórészeként, továbbá
 - a faj természetes előfordulási területe nem csökken, és valószínűleg a belátható jövőben sem fog csökkenni, továbbá
 - kellő nagyságú élőhely áll rendelkezésre jelenleg és valószínűleg a jövőben is a faj populációinak hosszú távú fennmaradásához;
- j) *terület*: világosan körülhatárolt kiterjedésű, földrajzi tényezők által meghatározott terület;
- k) *közösségi jelentőségű természeti terület*: olyan természeti terület, amely az azt magában foglaló bioföldrajzi régióon vagy régiókon belül jelentős mértékben hozzájárul az I. mellékletben felsorolt természetes élőhely vagy a II. mellékletben felsorolt faj kedvező védettségi állapotának fenntartásához, illetve helyreállításához, csakúgy, mint a 3. cikkben említett Natura 2000 egységességéhez, és/vagy a biológiai sokféleség fenntartásához az érintett bioföldrajzi régióon vagy régiókon belül.

Nagy területen elterjedt állatfaj esetében a közösségi jelentőségű természeti terület az adott faj elterjedési területén belül elhelyezkedő olyan területi egység, amelynek fizikai illetve biológiai tényezői nélkülözhetetlenek a faj létezéséhez és szaporodásához;

- l) *különleges természetmegőrzési terület*: olyan, közösségi jelentőségű és a tagállamok által törvényi, közigazgatási és/vagy szerződéses aktus útján kijelölt természeti terület, amelyben meghozták a szükséges intézkedéseket azon természetes élőhelyek és/vagy fajok populációinak kedvező védettségi helyzetének helyreállítására illetve fenntartására, amelyek céljára a természeti területet kijelölték;
- m) *példány*: a IV. vagy az V. mellékletben felsorolt fajba tartozó, élő vagy elpusztult állat illetve növény, továbbá annak bármely része, származéka, valamint minden egyéb olyan termék, amelyről kísérőokmány, csomagolás, jelölés, címke vagy bármely egyéb körülmény alapján megállapítható, hogy az érintett fajba tartozó állat illetve növény része vagy származéka;

- n) *bizottság*: a 20. cikknek megfelelően létrehozott bizottság.

▼B*2. cikk*

(1) Az irányelv célja, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelmével hozzájáruljon a biológiai sokféleség biztosításához a Szerződésben érintett tagállamok európai területén belül.

(2) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések célja a közösségi érdekeltsgű természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védettségi helyzetének fenntartása illetve helyreállítása.

(3) Az irányelvnek megfelelően hozott intézkedések figyelembe veszik a gazdasági, társadalmi és kulturális igényeket, valamint a regionális és a helyi sajátosságokat is.

A természetes élőhelyek és a fajok élőhelyeinek védelme*3. cikk*

(1) A különleges természetmegőrzési területek egységes európai ökológiai hálózatát Natura 2000 néven hozzák létre. Az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusokat magában foglaló, továbbá a II. mellékletben felsorolt fajok élőhelyéül szolgáló természeti területekből álló hálózat célja, hogy biztosítsa az érintett természetes élőhelytípusok, valamint az érintett fajok élőhelyeinek kedvező védettségi állapotának fenntartását vagy adott esetben helyreállítását természetes kiterjedésükön illetve elterjedési területükön belül.

A Natura 2000 hálózat a tagállamok által a 79/409/EGK irányelvnek megfelelően minősített különleges természetvédelmi területeket is magában foglalja.

(2) Valamennyi tagállam azon hányad arányában járul hozzá a Natura 2000 létrehozásához, amelyet az (1) bekezdésben említett természetes élőhelytípusok és az ott felsorolt fajok élőhelyei képviselnek a területükön belül. Ennek érdekében a tagállamok a 4. cikkel összhangban különleges természetvédelmi területté nyilvánítanak bizonyos természeti területeket az (1) bekezdésben foglalt célok figyelembevételével.

(3) A tagállamok, amennyiben szükségesnek ítélik, törekedni fognak a Natura 2000 ökológiai egységességének javítására azáltal, hogy a 10. cikknek megfelelően fenntartják, illetve megfelelő esetben fejlesztik a táj azon jellegzetes vonásait, amelyek különösen fontosak a vadon élő állatok és növények számára.

4. cikk

(1) A III. mellékletben (1. szakasz) meghatározott követelmények és a vonatkozó tudományos ismeretek alapján minden egyes tagállam benyújtja a megfelelő természeti területek javasolt jegyzékét, amelyben feltüntetik, hogy az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok,

▼B

illetve a II. mellékletben felsorolt őshonos fajok közül melyek fordulnak elő az egyes természeti területeken. E területek nagy területen elterjedt állatfajok esetében a faj természetes elterjedési területén belül olyan területi egységnek felelnek meg, amelynek fizikai vagy biológiai tényezői nélkülözhetetlenek a faj létezéséhez és szaporodásához. Nagy területen elterjedt, vízben élő fajok esetében csak olyan egyértelműen körülhatárolt területi egység javasolható, amelynek fizikai vagy biológiai tényezői nélkülözhetetlenek a faj létezéséhez és szaporodásához. A 11. cikkben említett felügyeleti tevékenység eredményeinek ismeretében a tagállamok adott esetben javasolják a jegyzék kiigazítását.

Az irányelvről szóló értesítést követő három éven belül a jegyzéket megküldik a Bizottságnak az egyes természeti területekre vonatkozó tájékoztatással együtt. E tájékoztatás tartalmazza a természeti terület térképét, nevét, földrajzi elhelyezkedését, kiterjedését, továbbá a III. mellékletben (1. szakasz) meghatározott követelmények alkalmazásából eredő adatokat, a Bizottság által a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban lévő formátumban.

(2) A III. mellékletben (2. szakasz) meghatározott követelmények alapján, továbbá az 1. cikk c) pontjának iii. alpontjában említett ►**M3** kilenc ◀ bioföldrajzi régió, valamint a 2. cikk (1) bekezdésében említett terület egészének keretén belül a Bizottság – a tagállamokkal egyetértésben – az általuk készített jegyzékek felhasználásával összeállítja a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékének tervezetét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként.

Azon tagállamok, amelyek területének több mint 5 %-át egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus és veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgáló természeti terület teszi ki, a Bizottsággal egyetértésben kérelmezhetik a III. mellékletben (2. szakasz) felsorolt követelmények rugalmasabb kezelését a területükön található, közösségi jelentőségű természeti területek kiválasztása során.

A Bizottság a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban hagyja jóvá a közösségi jelentőségű természeti területek jegyzékét, amely megállapítja, hogy mely természeti terület foglal magában egy vagy több elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust, vagy mely szolgál veszélyeztetett faj élőhelyeként.

(3) A (2) bekezdésben említett jegyzéket az ezen irányelvről szóló értesítéstől számított hat éven belül kell elkészíteni.

(4) Egy közösségi jelentőségű természeti terület (2) bekezdésben megállapított eljárással összhangban történő jóváhagyása után az érintett tagállam a lehető leghamarabb – de legkésőbb hat éven belül – különleges természetvédelmi területté nyilvánítja az érintett területet, és meghatározza annak különös fontosságát annak alapján, hogy az egyes természeti területek mennyire fontos szerepet töltenek be az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt fajok kedvező védeltségi állapotának biztosításával történő fenntartása illetve helyreállítása, valamint a Natura 2000 hálózat egységessége szempontjából, figyelembe véve továbbá, hogy milyen mértékben fenyegeti a károsodás vagy a pusztulás veszélye az egyes természeti területeket.

▼B

(5) Amint egy természeti terület felvételre kerül a (2) bekezdés harmadik albekezdésében említett jegyzékbe, a 6. cikk (2), (3) és (4) bekezdését kell rá alkalmazni.

5. cikk

(1) Kivételes esetekben, amennyiben a Bizottság úgy találja, hogy a 4. cikk (1) bekezdésében említett nemzeti jegyzékből kimaradt egy olyan elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust magában foglaló, illetve veszélyeztetett faj élőhelyül szolgáló természeti terület, amelyet a Bizottság a vonatkozó megbízható tudományos adatok alapján elengedhetetlennek tart az érintett elsődleges fontosságú természetes élőhelytípus illetve veszélyeztetett faj fennmaradása szempontjából, kétoldalú konzultációs eljárás kezdődik az érintett tagállam és a Bizottság között, amelynek során összehasonlítják a felek által felhasznált tudományos adatokat.

(2) Amennyiben legfeljebb hat havi konzultációt követően a vita megoldatlan marad, a Bizottság javaslatot terjeszt a Tanács elé a természeti területnek közösségi jelentőségű természeti területté nyilvánítására.

(3) A Tanács az előterjesztést követő három hónapon belül egyhangúlag hozza meg határozatát.

(4) A konzultáció és a Tanács határozathozatalának időtartama alatt az érintett természeti terület tekintetében a 6. cikk (2) bekezdését kell alkalmazni.

6. cikk

(1) A tagállamok megállapítják a különleges természetvédelmi területek védelméhez szükséges intézkedéseket, megfelelő esetben beleértve a kifejezetten az egyes természeti területekre kidolgozott vagy más fejlesztési tervek részét képező intézkedési terveket, továbbá olyan törvényi, közigazgatási, vagy szerződéses aktusokat is, amelyek az adott természeti területen megtalálható, I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve II. mellékletben szereplő fajok ökológiai szükségleteinek megfelelnek.

(2) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a különleges természetvédelmi területeken található olyan természetes élőhelytípusok és olyan fajok élőhelyei károsodásának és megzavarásának megakadályozására, amelyek céljára az egyes területeket kijelölték, amennyiben a zavarás mértéke ezen irányelv céljaira tekintettel jelentős hatással lehet.

(3) Figyelembe véve az adott természeti terület védelmével kapcsolatos célkitűzéseket, megfelelő vizsgálatot kell folytatni minden olyan terv vagy program hatásait illetően, amely nem kapcsolódik közvetlenül, illetve nem nélkülözhetetlen a természeti terület kezeléséhez, de akár önmagában, akár pedig más terv vagy program részeként valószínűleg jelentős hatással lesz arra. A természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának eredményét figyelembe véve, továbbá a (4) bekezdés rendelkezéseinek értelmében az illetékes nemzeti hatóságok csak azután hagyják jóvá az érintett tervet vagy programot, ha megbizonyosodtak arról, hogy az nem fogja hátrányosan befolyásolni az érintett természeti terület épségét, és miután – adott esetben – kikérték a lakosság véleményét is.

▼B

(4) Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy programot, a tagállam minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesz a Natura 2000 általános egységességének megóvása érdekében. A tagállam az elfogadott kiegyenlítő intézkedésekről értesíti a Bizottságot.

Amennyiben az érintett természeti terület elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust foglal magában és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgál, kizárólag az emberi egészséggel, a közbiztonsággal vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos előnyökkel kapcsolatos, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek kényszerítő indokain alapuló szempontokat lehet érvényesíteni.

7. cikk

A 4. cikk (1) bekezdése alapján besorolt vagy a 4. cikk (2) bekezdése értelmében annak megfelelően elismert területek tekintetében ezen irányelv alkalmazásának napjától, illetve – amennyiben az későbbi időpontra esik – azon időponttól számítva, amikor a tagállam a 79/409/EGK irányelv értelmében végrehajtja, illetve elismeri a besorolást, a 79/409/EGK irányelv 4. cikke (4) bekezdésének első mondatából eredő kötelezettségek helyébe ezen irányelv 6. cikkének (2), (3) és (4) bekezdéséből eredő kötelezettségek lépnek.

8. cikk

(1) Az egyes tagállamok az elsődleges fontosságú természetes élőhelytípust magában foglaló és/vagy veszélyeztetett faj élőhelyéül szolgáló természeti területek különleges természetvédelmi területté nyilvánítására tett javaslatukkal együtt megküldik a Bizottságnak az adott esetben a 6. cikk (1) bekezdése értelmében felmerülő kötelezettségeik teljesítéséhez általuk szükségesnek ítélt közösségi társfinanszírozásra vonatkozó becslésüket.

(2) Olyan, közösségi jelentőségű természeti területek esetében, amelyeknél felmerült a társfinanszírozás igénye, a Bizottság az érintett tagállamokkal egyetértésben határozza meg azon intézkedéseket, amelyek az érintett természeti területeken elengedhetetlenek az elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusok és a veszélyeztetett fajok kedvező védelmi állapothoz fenntartásához, illetve helyreállításához, és állapítja meg az ezen intézkedésekből eredően felmerülő költségek összegét.

(3) A Bizottság az érintett tagállamokkal egyetértésben becslést készít a (2) bekezdésben említett intézkedések végrehajtásának finanszírozásához szükséges forrásokról, a társfinanszírozást is beleértve, amelyhez figyelembe veszi többek között az érintett tagállam területén található elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusok és/vagy veszélyeztetett fajok koncentrációját, valamint a szükséges intézkedésekből eredően felmerülő relatív terheket.

▼B

(4) A Bizottság a (2) és a (3) bekezdésben említett költségbeclés alapján – a Közösség e célra rendelkezésre álló finanszírozási forrásait is figyelembe véve – a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban elfogadja a természeti területnek a 4. cikk (4) pontja szerinti kijelölését követően szükségessé váló intézkedések fontossági sorrendben történő végrehajtásának tervét, a társfinanszírozást is beleértve.

(5) Azon intézkedéseket, amelyek – elegendő forrás hiányában – kimaradtak az intézkedési tervből, illetve amelyek szerepelnek ugyan a tervben, de nem vagy csak részben kapták meg a szükséges társfinanszírozást, a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban az intézkedési terv kétévente elvégzett felülvizsgálata keretében ismét megvizsgálják, és ennek megtörténteig a tagállamok elhalaszthatják azok végrehajtását. A felülvizsgálat során adott esetben figyelembe kell venni az érintett természeti terület helyzetében bekövetkezett változásokat is.

(6) Azokon a területeken, amelyeken társfinanszírozást igénylő intézkedések elhalasztására került sor, a tagállamok tartózkodnak minden olyan új intézkedéstől, amely a terület károsodásához vezethet.

9. cikk

A Bizottság a 21. cikkben megállapított eljárással összhangban rendszeresen megvizsgálja a Natura 2000 hozzájárulását a 2. és a 3. cikkben kitűzött célok eléréséhez. Ennek során megfontolásra kerülhet egy korábban kijelölt természetvédelmi terület visszaminősítése is, amennyiben a 11. cikkben előírt felügyeleti tevékenység eredményeképpen észlelt természetes folyamat ezt indokoltá teszi.

10. cikk

A tagállamok – amennyiben szükségesnek tartják – területrendezési és területfejlesztési politikájuk keretében, különösen a Natura 2000 hálózat ökológiai egységességének javítása céljából, mindent megtesznek az egyes tájak azon jellegzetességeinek megfelelő gondozása érdekében, amelyek alapvető fontosságúak a vadon élő állatok és növények számára.

Ilyen jellegzetességek közé tartoznak azon tényezők, amelyek lineáris és folytonos szerkezetükből adódóan (mint például a folyóvizek és azok partja, vagy a területhatárok kijelölésének hagyományos rendszerei), illetve tranzithelyként szolgálva (mint például a kisebb tavak, erdők) fontos szerepet töltenek be a vadon élő fajok vándorlásában, elterjedésében és genetikai állományának cseréjében.

11. cikk

A tagállamok felügyelik a 2. cikkben említett természetes élőhelyek és fajok védettségi állapotát, különös tekintettel az elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusokra és a veszélyeztetett fajokra.

▼B**A fajok védelme***12. cikk*

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a IV. melléklet a) pontjában felsorolt állatfajok természetes elterjedési területükön való szigorú védelmének érdekében, megtiltva az alábbiakat:

- a) e fajok vadon befogott példányainak szándékos befogásának vagy megölésének bármely formája;
- b) e fajok szándékos zavarása, különösen párzás, utódnevelés, áttelelés és vándorlás idején;
- c) vadon élő állatok tojásainak szándékos elpusztítása vagy begyűjtése;
- d) párzási, költő- vagy pihenőhelyek károsítása vagy elpusztítása.

(2) E fajok esetében a tagállamok megtiltják a vadonból befogott példányok tartását, szállítását, kereskedelmét, illetve cseréjét, továbbá eladásra vagy cserére való felkínálását azon példányok kivételével, amelyek befogása az irányelv alkalmazása előtt, jogszerűen történt.

(3) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában, valamint a (2) bekezdésben említett tilalmak az e cikk hatálya alá tartozó állatok életének valamennyi szakaszára érvényesek.

(4) A tagállamok folyamatos figyelőrendszert hoznak létre a IV. melléklet a) pontjában felsorolt állatfajok véletlen befogásának és megölésének ellenőrzése céljából. Az összegyűlt adatok ismeretében a tagállamok további kutatási és védőintézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy az állatok véletlen befogása és megölése ne legyen jelentős negatív hatással az érintett fajokra.

13. cikk

(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a IV. melléklet b) pontjában felsorolt növényfajok számára szigorú védelmi rendszert hozzanak létre, megtiltva az alábbiakat:

- a) az említett növényfajok vadon élő példányainak szándékos letépése, begyűjtése, levágása, gyökerestől való kiszedése vagy elpusztítása azok természetes elterjedési területén;
- b) az említett növényfajok vadonból begyűjtött példányainak tartása, szállítása, kereskedelme vagy cseréje, továbbá eladásra vagy cserére való felkínálása, kivéve azon példányokat, amelyek begyűjtése ezen irányelv alkalmazása előtt, jogszerűen történt.

(2) Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett tilalmak az e cikk hatálya alá tartozó növények életének valamennyi szakaszára érvényesek.

▼B*14. cikk*

(1) A tagállamok, amennyiben a 11. cikkben előírt felügyelet eredményeként szükségesnek ítélik, intézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy az V. mellékletben felsorolt vadon élő állat- és növényfajok példányainak vadonból befogása illetve begyűjtése, továbbá használata összeegyeztethető legyen kedvező védettségi állapotuk fenntartásával.

(2) Amennyiben ilyen intézkedések válnak szükségessé, azoknak ki kell terjedniük a 11. cikkben elrendelt felügyeleti tevékenység folytatására is. Az ilyen intézkedések közé különösen az alábbiak tartoznak:

- bizonyos területeken a megszerzés szabályozása,
- példányok természetes környezetükben való befogásának illetve begyűjtésének és bizonyos populációk használatának időszakos illetve helyi tilalma,
- példányok befogási illetve begyűjtési időszakának és/vagy módszereinek szabályozása,
- példányok befogása illetve begyűjtése esetén olyan vadászati és halászati szabályok alkalmazása, amelyek figyelembe veszik az érintett populációk megfelelő védelmének szempontjait,
- példányok befogására illetve begyűjtésére vonatkozó engedélyek vagy kvóták rendszerének kidolgozása,
- példányok vásárlásának, eladásának, eladásra való felkínálásának, eladási célból történő tartásának és szállításának szabályozása,
- a példányok természetes környezetükből történő begyűjtésének visszaszorítása érdekében az állatfajok fogságban való tenyésztése és a növények mesterséges szaporítása szigorúan ellenőrzött feltételek mellett,
- az alkalmazott intézkedések hatásának vizsgálata.

15. cikk

Az V. melléklet a) pontjában felsorolt vadon élő állatfajok befogása és megőlése, továbbá – a 16. cikkel összhangban – a IV. melléklet a) pontjában felsorolt fajok befogására, fogva tartására vagy megőlésére vonatkozó eltérések tekintetében a tagállamok megtiltják minden olyan nem szelektív módszer használatát, amely az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet, különös tekintettel az alábbiakra:

- a) az állatok befogásának és megőlésének a VI. melléklet a) pontjában felsorolt módszerei;
- b) állatok befogása és megőlése a VI. melléklet b) pontjában említett közlekedési eszközök alkalmazásával.

▼B*16. cikk*

(1) Amennyiben nincs más megfelelő megoldás és az eltérés megengedése nem befolyásolja hátrányosan az érintett fajok populációi kedvező védettségi állapotának fenntartását az elterjedési területükön, a tagállamok engedélyezhetik a 12., 13., 14. cikkben, valamint a 15. cikk a) és b) pontjában foglalt rendelkezésektől való eltérést az alábbiak érdekében:

- a) a vadon élő állatok és növények, valamint a természetes élőhelyek védelme;
- b) termést, állatállományt, erdőt, halastavat, vizeket és más típusú, tulajdont érintő súlyos károk megelőzése;
- c) közegészség, közbiztonság vagy más kiemelkedően fontos közérdek, beleértve a társadalmi vagy gazdasági érdekeket is, továbbá a környezet számára kiemelkedően előnyös hatás elérése;
- d) az érintett fajok újbóli elszaporításával és visszahonosításával kapcsolatos kutatás és oktatás, továbbá az e célok érdekében végzett tenyésztés és nemesítés, növények esetében a mesterséges szaporítást is beleértve;
- e) a IV. mellékletben felsorolt fajok korlátozott és az illetékes tagállami hatóságok által meghatározott számú példányai szigorúan ellenőrzött feltételek mellett, szelektív módon és korlátozott mértékben végzett befogásának, begyűjtésének vagy tartásának engedélyezése.

(2) A tagállamok kétévenként eljuttatnak a Bizottságnak egy, a bizottság által meghatározott formában készült jelentést az (1) bekezdés értelmében engedélyezett eltérésekről. A Bizottság a jelentés kézhezvételétől számított 12 hónapon belül véleményezi az eltéréseket és tájékoztatja azokról a bizottságot.

(3) A jelentés az alábbiakat tartalmazza:

- a) az eltérés által érintett fajok és az eltérés okai, beleértve a kockázat jellegét, adott esetben megfelelő utalással az elvetett alternatív megoldásokra és a felhasznált tudományos adatokra;
- b) az egyes állatfajok befogásának vagy megölésének engedélyezett eszközei és módszerei, valamint alkalmazásuk indoklása;
- c) az engedélyezett eltérések időbeli és helyi körülményei;
- d) a szükséges feltételek betartásának megállapítására és ellenőrzésére, továbbá az eszközök és módszerek, az azok alkalmazására vonatkozó korlátozások, valamint az alkalmazásra jogosult szervek és a feladatot végrehajtó személyek meghatározására jogosult hatóság;
- e) az alkalmazott felügyeleti intézkedések és az elért eredmények.

▼B**Tájékoztató***17. cikk*

(1) A tagállamok a 23. cikkben meghatározott időszak lejártát követően hatévenként jelentést készítenek az ezen irányelv keretében hozott intézkedések végrehajtásáról. E jelentés különösen a 6. cikk (1) bekezdésében említett természetvédelmi intézkedésekre, továbbá ezen intézkedések által az I. mellékletben felsorolt természetes élőhelytípusok és a II. mellékletben felsorolt fajok védettségi állapotára gyakorolt hatások értékelésére, valamint a 11. cikkben említett felügyeleti tevékenység főbb eredményeire vonatkozóan nyújt tájékoztatást. A jelentést – a bizottság által kidolgozott formátumban – eljuttatják a Bizottsághoz, valamint a nyilvánosság számára is hozzáférhetővé teszik.

(2) A Bizottság az (1) bekezdésben említett jelentések alapján összefoglaló jelentést készít. E jelentés az elért eredmények, különösen a Natura 2003. cikkben megállapított célkitűzések megvalósulásához való hozzájárulásának megfelelő értékelését tartalmazza. A jelentéstervezet azon részét, amely a tagállamok által nyújtott tájékoztatásra vonatkozik, az érintett tagállam hatóságainak ellenőrzés céljából megküldik. A jelentés végleges változatát megküldik a bizottságnak, és legkésőbb az (1) bekezdésben említett jelentések, illetve a Bizottság jelentésének kézhezvételétől számított két éven belül közzéteszik, és megküldik a tagállamoknak, az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

(3) A tagállamok a bizottság által e célra kidolgozott közösségi jelzések alkalmazásával megjelölhetik az irányelv alapján kijelölt területeket.

Kutatás*18. cikk*

(1) A tagállamok és a Bizottság a 2. cikkben meghatározott célkitűzésekre és a 11. cikkben említett kötelezettségekre figyelemmel elősegítik a szükséges kutatásokat és tudományos munkát. Információt cserélnek a tagállamok és a Közösség szintjén végzett kutatások megfelelő összehangolása céljából.

(2) Különös figyelmet fordítanak a 4. és a 10. cikk végrehajtásához szükséges tudományos munkára, valamint támogatják a tagállamok közötti, határokon átnyúló kutatási együttműködésekét.

A mellékletek módosítására vonatkozó eljárás*19. cikk*

Az I., II., III., V., és VI. melléklet műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazításához szükséges módosításokat a Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel fogadja el.

▼B

A IV. melléklet műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazításához szükséges módosításokat a Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúan fogadja el.

A bizottság**▼M2***20. cikk*

A Bizottságot egy bizottság segíti.

21. cikk

(1) Az e cikkre történő hivatkozás esetén az 1999/468/EK határozat ⁽¹⁾ 5. és 7. cikkét kell alkalmazni, tekintettel annak 8. cikke rendelkezéseire.

Az 1999/468/EK határozat 5. cikkének (6) bekezdésében megállapított időtartam három hónap.

(2) A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

▼B**Kiegészítő rendelkezések***22. cikk*

Az irányelv rendelkezéseinek végrehajtása során a tagállamok:

- a) megvizsgálják a területükön őshonos, IV. mellékletben felsorolt fajok visszahonosításának célszerűségét, amennyiben ezen intézkedések hozzájárulhatnak a természetvédelmi célkitűzéseikhez, feltéve hogy a többi tagállamban vagy más érintettek esetében szerzett tapasztalatokat is figyelembe vevő előzetes vizsgálat szerint a hasonló visszahonosítási programok hatékonyan hozzájárulnak az érintett fajok kedvező védeltségi állapota mellett történő visszatelepítéséhez, amelyre csak az érintett lakossági fórumokkal folytatott konzultációt követően kerülhet sor;
- b) biztosítják, hogy a területükön nem őshonos fajok szándékos meghonosítására olyan szabályozás szülessen, amely nem károsítja a természetes élőhelyeket azok természetes kiterjedésében, sem pedig a vadon élő őshonos állat- és növényfajokat; továbbá – amennyiben szükségesnek ítélik – meg is tiltják az ilyen meghonosítását. Az elvégzett vizsgálat eredményeiről tájékoztatják a bizottságot;
- c) elősegítik a vadon élő állat- és növényfajok, azok élőhelyeinek, valamint a természetes élőhelyek védelmének szükségességére vonatkozó oktatást és általános tájékoztatást.

⁽¹⁾ A Tanács 1999. június 28-i határozata a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 184., 1999.7.17., 23. o.)

▼B**Záró rendelkezések***23. cikk*

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek az értesítéstől számított két éven belül megfeleljenek. Erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

(2) Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(3) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat a főbb rendelkezéseit, amelyeket az irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

24. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

▼ **M4**

I. MELLÉKLET

**KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETES ÉLŐHELYTÍPUSOK,
AMELYEK MEGŐRZÉSÉHEZ KÜLÖNLEGES TERMÉSZETMEGŐR-
ZÉSI TERÜLETEK KIJELÖLÉSE SZÜKSÉGES****Értelmezés**

Az élőhelytípusok értelmezésére a 20. cikk alapján létrehozott szakbizottság („Élőhelyvédelmi Bizottság”) által jóváhagyott és az Európai Bizottság által kiadott, „Az Európai Unió élőhelyeinek értelmezési kézikönyve” című kiadvány szolgál (*).

A kódok a Natura 2000-kódoknak felelnek meg.

A „*” jel kiemelt jelentőségű élőhelytípusokat jelöl.

**1. TENGERPARTI ÉS SÓTŰRŐ NÖVÉNYZETTEL BORÍTOTT
ÉLŐHELYEK****11. Nyílt tengeri és árapályos területek**

1110 Állandóan sekély tengervízzel fedett homokpadok

1120 * Neptunhínár-állományok (*Posidonion oceanicae*)

1130 Folyók tölcsértorkolatai

1140 A tengerből apálykor kiemelkedő iszap- és homokturzások

1150 * Parti lagúnák

1160 Nagy, sekély árapálycsatornák és -öblök

1170 Zátonyok

1180 Gázok feltörése által kialakított tengeralatti képződmények

12. Tengerparti sziklák, kavicsos és köves partok

1210 Hordaléksávok egyéves vegetációja

1220 Sziklapadok évelő vegetációja

1230 Az Atlanti- és a Balti-partvidék növényzettel borított sziklái

1240 A mediterrán partvidék sziklái endemikus sóvirágfajokkal (*Limonium* spp.)

1250 A makarónéziai partvidéki sziklák endemikus flórája

13. Atlanti-partvidéki és szárazföldi sós mocsarak és rétek

1310 *Salicornia* és más egyéves növények telepei iszapon és homokon

1320 Tengerparti zsinegfű gyepek (*Spartinion maritimae*)

1330 Atlanti-partvidéki sós rétek (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

1340 * Kontinentális sós rétek

14. Mediterrán és meleg atlanti-partvidéki sós mocsarak és rétek

1410 Mediterrán sós rétek (*Juncetalia maritimi*)

1420 Mediterrán és meleg atlanti-partvidéki sótüdő cserjések (*Sarcocornetea fruticosi*)

(*) Az Élőhelyvédelmi Bizottság által 1999. október 4-én elfogadott „Az Európai Unió élőhelyeinek értelmezési kézikönyve”-nek EUR 15/2-es változatát és az Élőhelyvédelmi Bizottság által (az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatóságával írásban lefolytatott konzultációja után) 2002. április 24-én elfogadott „Módosítások »Az Európai Unió élőhelyeinek értelmezési kézikönyvé«-hez az Európai Unió bővítésének fényében” (Hab. 01/11b-rev.1.);

▼ **M4**

- 1430 Sótűrő és nitrogénkedvelő cserjések (*Pegano-Salsoletia*)
15. **Sós és kalciumszulfátos kontinentális sztyeppék**
- 1510 * Mediterrán sós sztyeppék (*Limonietalia*)
- 1520 * Ibériai kalciumszulfátos sztyeppék (*Gypsophiletalia*)
- 1530 * Pannon szikes sztyeppék és mocsarak
16. **Boreális balti szigetvilág, tengerparti és emelkedésben lévő (szárazulattá váló) területek**
- 1610 Balti eskerszigetek homokos, sziklás és kavicsos parti vegetációja és part menti növényzete
- 1620 Boreális balti szigetcskék és kisebb szigetek
- 1630 * Boreális balti tengerparti rétek
- 1640 Boreális balti homokpartok élő növényzete
- 1650 Boreális balti keskeny öblök
2. TENERPARTI HOMOKDŰNÉK ÉS SZÁRAZFÖLDI DŰNÉK
21. **Atlanti, északi-tengeri és balti partvidékek parti dűnéi**
- 2110 Vándorló partidűne-kezdemények
- 2120 Partvonal mentén vándorló dűnék („fehér dűnék”) európai homoknáddal (*Ammophila arenaria*)
- 2130 * Lágyszárú vegetációval megkötött álló dűnék („szürke dűnék”)
- 2140 * Kilúgozódott álló dűnék fekete varjúbogóval (*Empetrum nigrum*)
- 2150 * Atlanti kilúgozódott álló dűnék (*Calluno-Ulicetea*)
- 2160 Homoktövissel (*Hippophaë rhamnoides*) borított dűnék
- 2170 Homoki fűzzel (*Salix repens* spp. *Argentea*) borított dűnék (*Salicion arenariae*)
- 2180 Az atlanti, kontinentális és boreális régió erdős dűnéi
- 2190 Nedves dűneközök
- 21A0 Machairek (* Írországból)
22. **A mediterrán partvidék dűnéi**
- 2210 Tengerparti szálkanyakkal (*Crucianellion maritimae*) borított parti álló dűnék
- 2220 Kutyatejjel (*Euphorbia terracina*) borított dűnék
- 2230 Tengeriviolás (*Malcolmietalia*) dűnegyepék
- 2240 Szálkaperjés (*Brachypodietalia*) dűnegyepék egyéves növényekkel
- 2250 * Partvidéki dűnék *Juniperus* spp. fajokkal
- 2260 Keménylombú bozóttal borított dűnék (*Cisto-Lavenduletalia*)
- 2270 * Mandulafenyővel (*Pinus pinea*) és/vagy tengerparti fenyővel (*Pinus pinaster*) borított erdős dűnék

▼ **M4**

23. **Idős és kilúgozódott szárazföldi dűnék**
- 2310 Száraz, homoki fenyérek *Calluna*- és *Genista*-fajokkal
- 2320 Száraz, homoki fenyérek *Calluna*-fajokkal és fekete varjúbogyóval (*Empetrum nigrum*)
- 2330 Szárazföldi dűnék nyílt *Corynephorus*- és *Agrostis*-gyepekkel
- 2340 * Pannon kilúgozódott dűnék

3. ÉDESVÍZI ÉLŐHELYEK

31. **Állóvizek**
- 3110 Homokos síkságok ásványi anyagokban rendkívül szegény oligotróf vizei (*Littorelletalia uniflorae*)
- 3120 A nyugati mediterraneum homokos talajú, ásványi anyagokban rendkívül szegény oligotróf vizei *Isoetes* spp. fajokkal
- 3130 Oligo-mezotróf állóvizek *Littorelletea uniflorae* és/vagy *Isoëto-Nanojuncetea* vegetációval
- 3140 Kemény oligo-mezotróf vizek *Chara* spp. fajok alkotta üledéklakó növényzettel
- 3150 Természetes eutróf tavak *Magnopotamion* vagy *Hydrocharition* növényzettel
- 3160 Természetes disztróf tavak és tavacsák
- 3170 * Mediterrán időszakos tavacsák
- 3180 * Turloughok
- 3190 Gipszkarszttavak
- 31A0 * Erdélyi hóforrásos tündérrózsások
32. **Folyóvizek és vízfolyások természetes vagy féltermészetes dinamikájú szakaszai (kis, közepes vagy nagy mederrel), amelyekben a víz minősége nem mutat jelentős romlást**
- 3210 Fennoskandiai természetes folyók
- 3220 Magashegységi folyók és partjaik lágyszárú növényzete
- 3230 Magashegységi folyók és fásszárú vegetációjuk német csermelycipruszal (*Myricaria germanica*)
- 3240 Magashegységi folyók és fásszárú vegetációjuk parti fűzzel (*Salix elaeagnos*)
- 3250 Állandó mediterrán folyók sárga szarumákkal (*Glaucium flavum*)
- 3260 Alföldektől a hegyvidékekig előforduló vízfolyások *Ranunculion fluitantis* és *Callitricho-Batrachion* növényzettel
- 3270 Iszapos partú folyók részben *Chenopodium rubri* p.p. és részben *Bidention* p.p. növényzettel
- 3280 Állandó mediterrán folyók *Paspalo-Agrostidion*-fajokkal, *Salix* és fehér nyár (*Populus alba*) lombátrával
- 3290 Időszakos mediterrán folyók (*Paspalo-Agrostidion*)
- 32A0 Karszfolyók mésztufagátjai a Dinári-hegységben

▼ **M4**

4. MÉRSÉKELTÖVI FENYÉREK ÉS CSERJÉSEK

- 4010 Észak-atlanti nedves fenyérek keresztes hangával (*Erica tetralix*)
- 4020 * Közép-atlanti nedves fenyérek pillás és keresztes hangával (*Erica ciliaris* és *Erica tetralix*)
- 4030 Európai száraz fenyérek
- 4040 * Száraz-atlanti-partvidéki fenyérek nyugati hangával (*Erica vagans*)
- 4050 * Endemikus makarónéziai fenyérek
- 4060 Havasi és boreális fenyérek
- 4070 * Törpefenyő (*Pinus mugo*) és borzas havasszépe (*Rhododendron hirsutum*) cserjések (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)
- 4080 Szubarktikus bokorfüzesek (*Salix* spp.)
- 4090 Endemikus mediterrán hegyvidéki fenyérek sünzánóttal
- 40A0 * Szubkontinentális peri-pannon cserjések
- 40B0 Rhodope *Potentilla fruticosa* cserjések
- 40C0 * Ponto-szarmata lombhullató cserjések

5. SZKLEROFIL CSERJÉSEK (MATORRAL)

51. **Szubmediterrán és mérsékelt övi cserjések**
- 5110 Sziklás lejtők állandósult xero-termofil formációi puszpánggal (*Buxus sempervirens*) (részben *Berberidion* p.p.)
- 5120 Hegyvidéki hashajtózanót (*Cytisus purgans*) formációk
- 5130 Borókaformációk (*Juniperus communis*) fenyérekben vagy mészkedvelő gyepekben
- 5140 * Szuharformációk (*Cistus palhinhae*) nedves tengerparti fenyérekben
52. **Mediterrán fás matorral**
- 5210 Fás matorral borókafajokkal (*Juniperus* spp.)
- 5220 * Jujubás (*Zyziphus*) fás matorral
- 5230 * Babércserjés (*Laurus nobilis*) fás matorral
53. **Meleg mediterrán és előshtyepcserjés**
- 5310 Babér (*Laurus nobilis*) -cserjések
- 5320 Alacsony Euphorbia-formációk sziklafalak mellett
- 5330 Meleg mediterrán és fēlsivatagi bozót
54. **Phrygana**
- 5410 Nyugat-mediterrán sziklatető-phrygana (*Astragalo-Plantaginetum subulatae*)
- 5420 Tővisesvérfű-phryganák (*Sarcopoterium spinosum*)
- 5430 Az *Euphorbieto-Verbascion* endemikus phryganái

▼ **M4**

6. TERMÉSZETES ÉS FÉLTERMÉSZETES GYEPEK

61. **Természetes gyepek**6110 * Mészkedvelő vagy bazofil varjúhájás gyepek (*Alysso-Sedion albi*)

6120 * Száraz meszes homoki gyepek

6130 *Violetalia calaminariae* gyepek6140 Pireneusi *Festuca eskia* szilikátgyepek

6150 Havasi és boreális szilikátgyepek

6160 Ibériai hegyvidéki *Festuca indigesta* szilikátgyepek

6170 Havasi és alhavasi mészkedvelő gyepek

6180 Makarónéziai mezofilgyepek

6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)62. **Féltermészetes száraz gyepek és alacsony cserjések**6210 Meszes alapkőzetű féltermészetes száraz gyepek és cserjésedett változataik (*Festuco-Brometalia*) (* fontos orchidea-lelőhelyek)6220 * Pszeudosztyepp a *Thero-Brachipodietea*-hoz tartozó fűfélékkel és egyéves fajokkal6230 * Fajgazdag *Nardus*-gyepek szilikátos alapkőzetű hegyvidéki területeken és kontinentális európai területek domb- és hegyvidékein

6240 * Szubpannon sztyeppék

6250 * Síksági pannon löszgyepek

6260 * Pannon homoki gyepek

6270 * Fennoskandiai alföldek fajgazdag száraz és üde-füves gyepei

6280 * Északi „alvar” és prekambriumi mészköves sziklaplatók

62A0 Keleti szubmediterrán száraz gyepek (*Scorzoneratalia villosae*)

62B0 * Ciprus szerpentin gyepjei

62C0 * Ponto-szarmatai sztyeppék

62D0 Moesiai hegyvidéki mészkerülő gyepek

63. **Szklerofil legelőerdők („dehesas”)**6310 Legelőerdők örökzöld tölgyfajokkal (*Quercus* spp.)64. **Féltermészetes, magasfűvű nedves rétek**6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)6420 *Molinio-Holoschoenion* típusú mediterrán magasfűvű rétek

▼ **M4**

6430 Síkságok és a hegyvidéktől a magashegységig tartó szintek hidrofil magaskórós szegélytársulásai

6440 Folyóvölgyek *Cnidion dubii*-hoz tartozó mocsárrétei

6450 Északi boreális mocsárrétek

6460 A Troodos-hegység tőzeggyepjei

65. **Mezofil gyep**

6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

6520 Hegyi kaszálórétek

6530 * Fennoskandiai fás rétek

6540 *Molinio-Hordeion secalini* típusú szubmediterrán gyep

7. DAGADÓLÁPOK, ÁTMENETI LÁPOK ÉS RÉTLÁPOK

71. **Savanyú tőzegmohalápok**

7110 * Dagadólápok

7120 Degradált dagadólápok, amelyek még képesek természetes úton regenerálódni

7130 Takarólápok (* csak az aktívak)

7140 Tőzegmohás lápok és ingólápok

7150 Tőzegkákás semlyékek (*Rhynchosporion*)

7160 Ásványi anyagokban gazdag fennoskandiai források és forráslápok

72. **Meszes lápok**

7210 * Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davallianae* fajaival

7220 * Mésztofás források (*Cratoneurion*)

7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek

7240 * A *Caricion bicoloris-atrofuscae* havasi pionír formációi

73. **Boreális lápok**

7310 * Aapa-lápok

7320 * Palsa-lápok

8. SZIKLÁS ÉLŐHELYEK ÉS BARLANGOK

81. **Sziklatörmelék-lejtők**

8110 Hegyvidéki szilikátos sziklatörmelék-lejtők a hóhatárig (*Androsacetalia alpinae* és *Galeopsietalia ladani*)

8120 Hegyvidéki mészkő- és mészpalatörmelék-lejtők a havasi régióig (*Thlaspietea rotundifolii*)

8130 Nyugat-mediterrán és meleg sziklatörmelék-lejtők

8140 Kelet-mediterrán sziklatörmelék-lejtők

8150 Közép-európai hegyvidéki szilikátos sziklatörmelék lejtők

8160 * Közép-Európa domb- és hegyvidéki mészkőtörmelék-lejtői

▼ **M4**

82. **Sziklás lejtők sziklanövényzettel**
- 8210 Mészkösziklás lejtők sziklanövényzettel
- 8220 Szilikátsziklás lejtők sziklanövényzettel
- 8230 Szilikátsziklák a *Sedo-Scleranthion* vagy a *Sedo albi-Veronicion dillenii* pionír növényzetével
- 8240 * Mészköhasadékok
83. **Egyéb sziklás élőhelyek**
- 8310 Nagyközönség számára meg nem nyitott barlangok
- 8320 Lávamezők és természetes üregek
- 8330 Elárasztott vagy részben elárasztott tengeri barlangok
- 8340 Állandó gleccserek

9. ERDŐK

Őshonos fajokból álló természetes (természetközeli) erdő, amely magas fákból állományokat képez, tipikus aljnövényzettel, továbbá eleget tesz a következő feltételnek: ritka vagy maradvány és/vagy közösségi jelentőségű fajoknak ad otthont

90. **Európa boreális erdői**
- 9010 * Nyugati tajga
- 9020 * Epifitonokban gazdag, természetes, idős, lomblevelű erdők (*Quercus*-, *Tilia*-, *Acer*-, *Fraxinus*- vagy *Ulmus*-fajokkal) Fennoskandia hemiboreális régiójában)
- 9030 * Az emelkedő partvidékek elsődleges szukcessziója során kialakult természetes erdők
- 9040 Északi szubalpin/szubarktikus erdők molyhos nyírral (*Betula pubescens* spp. *czerepanovii*)
- 9050 Aljnövényzetben gazdag fennoskandiai erdők lucfenyővel (*Picea abies*)
- 9060 A glaciofluviális eskereken álló, illetve azokhoz csatlakozó tűlevelű erdők
- 9070 Fennoskandiai fás legelők
- 9080 * Fennoskandiai lombhullató mocsárerdők
91. **Európa mérsékelt övi erdői**
- 9110 Mészkerülő bükkösök (*Luzulo-Fagetum*)
- 9120 Atlanti mézskerülő bükkösök, cserjeszintben *Ilex*- és néha *Taxus*-fajokkal is (*Quercion robori-petraeae* vagy *Ilici-Fagenion*)
- 9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)
- 9140 Közép-európai alhavas bükkösök *Acer*-fajokkal és kontyviráglevelű sóskával (*Rumex arifolius*)
- 9150 A *Cephalanthero-Fagion* közép-európai sziklai bükkösei mézskövön
- 9160 A *Carpinion betuli* szubatlanti és közép-európai tölgyesei és gyertyános-tölgyesei

▼ M4

- 9170 *Galio-Carpinetum* gyertyános-tölgyesek
- 9180 * Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői
- 9190 Idős, mészkerülő tölgyesek kocsányos tölgyvel (*Quercus robur*) homokos síkságokon
- 91A0 Idős tölgyesek *Ilex*- és *Blechnum*-fajokkal a Brit-szigeteken
- 91B0 Melegkedvelő *Fraxinus angustifolia*-erdők, keskenylevelűkőris-erdők
- 91C0 * Kaledóniai erdők
- 91D0 * Láperdők
- 91E0 * Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)
- 91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia*-fajokkal (*Ulmion minoris*)
- 91G0 * Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*-val és *Carpinus betulus*-szal
- 91H0 * Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*-szel
- 91I0 * Euroszibériai erdőssztyepp-tölgyesek tölgy- (*Quercus* spp.) fajokkal
- 91J0 * A Brit-szigetek tiszafásai (*Taxus baccata*)
- 91K0 Illír bükkerdők (*Fagus sylvatica*, *Aremonio-Fagion*)
- 91L0 Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*)
- 91M0 Pannon cseres-tölgyesek
- 91N0 * Pannon homoki borókás-nyárasok (*Junipero-Populetum albae*)
- 91P0 Endemikus mészkerülő jegenyefenyves Lengyelországban (*Abietetum polonicum*)
- 91Q0 A Nyugati-Kárpátok mészkezdvelő erdeifenyő-erdői (*Pinus sylvestris*)
- 91R0 A Dinári-hegységi dolomit erdeifenyő-erdői (*Genisto januensis-Pinetum*)
- 91S0 Szubmontán és montán bükkösök
- 91T0 Közép-európai zuzmós erdeifenyő-erdők
- 91U0 Szarmata sztyeppek fenyvesei
- 91V0 Dák bükkerdők (*Symphyto-Fagion*)
- 91W0 Moesia-i bükkerdők
- 91X0 * Dobrogeai bükkerdők
- 91Y0 Dák tölgyesek és gyertyános-tölgyesek
- 91Z0 Moesia-i ezüst hárserdő
- 91AA * Keleti fehér tölgyesek
- 91BA Moesia-i jegenyefenyő erdők
- 91CA Rodopei és balkán-hegységi erdeifenyő-erdők

▼ **M4**

92. **Mediterrán lombhullató erdők**
- 9210 * Appenninekbeli bükkösök *Taxus*- és *Ilex*-fajokkal
- 9220 * Appenninekbeli bükkösök közösleges jegenyefenyővel (*Abies alba*) és bükkösök szicíliai jegenyefenyővel (*Abies nebrodensis*)
- 9230 Galíciai-portugál tölgyerdők kocsányos és pireneusi tölgygel (*Quercus robur* és *Quercus pyrenaica*)
- 9240 Ibériai-tölgy (*Quercus faginea*) és algériaitölgy-erdők (*Quercus canariensis*)
- 9250 Macedóntölgyerdők (*Quercus trojana*)
- 9260 Szelidgesztenyések (*Castanea sativa*)
- 9270 Hellén bükkösök macedón jegenyefenyővel (*Abies borisii-regis*)
- 9280 Magyar tölgyesek (*Quercus frainetto*)
- 9290 Cipruserdők (*Cupressus*) (*Acero-Cupression*)
- 92A0 Fehérfűz (*Salix alba*) és fehérmár (*Populus alba*) alkotta galériaerdők
- 92B0 Időszakos mediterrán vízfolyások parti társulásai pontuszi hangarózsával (*Rhododendron ponticum*), *Salix*- és egyéb fajokkal
- 92C0 Keleti platán (*Platanus orientalis*) és keleti ámbrafa (*Liquidambar orientalis*) alkotta erdők (*Platanion orientalis*)
- 92D0 Déli folyóparti galériaerdők és cserjések (*Nerio-Tamaricetea* és *Securinegion tinctoriae*)
93. **Mediterrán keménylombú erdők**
- 9310 Égei molyhostölgyerdők (*Quercus brachyphylla*)
- 9320 *Olea*-erdők és *Ceratonia*-erdők
- 9330 Paratölgyerdők (*Quercus suber*)
- 9340 Magyaltölgy (*Quercus ilex*) és kereklevelű tölgy (*Quercus rotundifolia*) alkotta erdők
- 9350 Nagypikkelyű tölgyerdők (*Quercus macrolepis*)
- 9360 * Makarónéziai babérerdők (*Laurus*, *Ocotea*)
- 9370 * *Phoenix*-fajok alkotta pálmaligetek
- 9380 Közösleges magyalerdők (*Ilex aquifolium*)
- 9390 * Cserjés és bokorerdő-növényzet égerlevelű tölgygel (*Quercus alnifolia*)
- 93A0 Kurdisztánitölgy-erdőségek (*Quercus infectoria*) (*Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae*)
94. **Mérsékelt övi hegyvidéki tűlevelű erdők**
- 9410 Mészkerülő hegyvidéki lucosok a havasi régióig (*Vaccinio-Piceetea*)
- 9420 Havasi-vörösfenyő (*Larix decidua*) és/vagy cirbolyafenyő (*Pinus cembra*) alkotta erdők
- 9430 Alhavasi és hegyi kampósfenyő (*Pinus uncinata*) alkotta erdők (* gipszen vagy mészkövön)

▼ M4

95. **Mediterrán és makarónéziai hegyvidéki tűlevelű erdők**
- 9510 * A Dél-Appenninek közönséges jegenyefenyőerdői (*Abies alba*)
- 9520 Andalúz jegenyefenyő-erdők (*Abies pinsapo*)
- 9530 * Mediterrán (szubmediterrán) fenyőerdők endemikus feketefenyővel
- 9540 Mediterrán fenyvesek endemikus Mesogean-fenyőkkel
- 9550 Kanári-szigeteki endemikus fenyvesek
- 9560 * Endemikus erdők borókafajokkal (*Juniperus* spp.)
- 9570 * Lakkciprus-erdők (*Tetraclinis articulata*)
- 9580 * Mediterrán tiszafa-erdők (*Taxus baccata*)
- 9590 * Ciprusicédrus-erdők (*Cedrosetum brevifoliae*)
- 95A0 Magas hegyvidéki mediterrán fenyvesek

▼M4

II. MELLÉKLET

KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK, AMELYEK
MEGŐRZÉSÉHEZ KÜLÖNLEGES TERMÉSZETMEGŐRZÉSI
TERÜLETEK KIJELÖLÉSE SZÜKSÉGES

Értelmezés

- a) A II. melléklet az I. mellékletet kiegészítve megállapítja a különleges természetmegőrzési területek hálózatát.
- b) Az e mellékletben felsorolt fajok az alábbiak szerint kerülnek meghatározásra:
- a faj vagy az alfaj megnevezése, vagy
 - mindazon faj, amely egy magasabb rendszertani osztályba vagy ennek egy megjelölt részébe tartozik.
- A család vagy a nem, illetve nemzetség (*genus*) megnevezése után az „spp.” rövidítés jelöli az ehhez a családhoz vagy nemhez, illetve nemzetséghez tartozó összes fajt.

c) Jelmagyarázat

A faj megnevezése előtt található csillag (*) jelzi a kiemelt jelentőségű fajokat.

Az e mellékletben található fajok többségét a IV. melléklet is tartalmazza. Amennyiben az adott faj szerepel a jelen mellékletben, de azt sem a IV. sem az V. melléklet nem tartalmazza, akkor a faj elnevezése után az (o) jelölés áll; amennyiben az adott faj szerepel ebben a mellékletben, valamint az V. mellékletben is, de azt a IV. melléklet nem tartalmazza, akkor az elnevezését követően a (V) jelölés található.

a) *ÁLLATOK**GERINCESEK*

EMLŐSÖK	RODENTIA
INSECTIVORA	Gliridae
Talpidae	<i>Myomimus roachi</i>
<i>Galemys pyrenaicus</i>	Sciuridae
CHIROPTERA	* <i>Marmota marmota latirostris</i>
Rhinolophidae	* <i>Pteromys volans (Sciuropterus ruscicus)</i>
<i>Rhinolophus blasii</i>	<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>
<i>Rhinolophus euryale</i>	* <i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Castoridae
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	<i>Castor fiber</i> (kivéve az észti, a lett, a litván, a finn és a svéd populációkat)
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	
Vespertilionidae	Cricetidae
<i>Barbastella barbastellus</i>	<i>Mesocricetus newtoni</i>
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Microtidae
<i>Myotis bechsteinii</i>	<i>Dinaromys bogdanovi</i>
<i>Myotis blythii</i>	<i>Microtus cabrerai</i>
<i>Myotis capaccinii</i>	* <i>Microtus oeconomus arenicola</i>
<i>Myotis dasycneme</i>	* <i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
<i>Myotis emarginatus</i>	<i>Microtus tatricus</i>
<i>Myotis myotis</i>	
Pteropodidae	Zapodidae
<i>Roussettus aegyptiacus</i>	<i>Sicista subtilis</i>

▼ **M4****CARNIVORA**

Canidae

* *Alopex lagopus** *Canis lupus* (kivéve az észti populációt; a görög populációkból: csak a 39. szélességi foktól délre találhatóak; a spanyol populációkból: csak a Duerotól délre találhatóak; a lett, a litván és a finn populációkat).

Ursidae

* *Ursus arctos* (kivéve az észti, a finn és a svéd populációkat)

Mustelidae

* *Gulo gulo**Lutra lutra**Mustela eversmanii** *Mustela lutreola**Vormela peregusna*

Felidae

Lynx lynx (kivéve az észti, a lett és a finn populációkat)* *Lynx pardinus*

Phocidae

Halichoerus grypus (V)* *Monachus monachus**Phoca hispida bottnica* (V)* *Phoca hispida saimensis**Phoca vitulina* (V)**ARTIODACTYLA**

Cervidae

* *Cervus elaphus corsicanus**Rangifer tarandus fennicus* (o)

Bovidae

* *Bison bonasus**Capra aegagrus* (természetes populációk)* *Capra pyrenaica pyrenaica**Ovis gmelini musimon* (*Ovis ammon musimon*) (természetes populációk – Korzika és Szardínia)*Ovis orientalis ophion* (*Ovis gmelini ophion*)* *Rupicapra pyrenaica ornata* (*Rupicapra rupicapra ornata*)*Rupicapra rupicapra balcanica** *Rupicapra rupicapra tatrica***CETACEA***Phocoena phocoena**Tursiops truncatus***HÜLLŐK****CHELONIA (TESTUDINES)**

Testudinidae

*Testudo graeca**Testudo hermanni**Testudo marginata*

Cheloniidae

* *Caretta caretta** *Chelonia mydas*

Emydidae

*Emys orbicularis**Mauremys caspica**Mauremys leprosa***SAURIA**

Lacertidae

*Dinarolacerta mosorensis**Lacerta bonnali* (*Lacerta monticola*)*Lacerta monticola**Lacerta schreiberi**Gallotia galloti insulanagae** *Gallotia simonyi**Podarcis lilfordi**Podarcis pityusensis*

Scincidae

Chalcides simonyi (*Chalcides occidentalis*)

Gekkonidae

*Phyllodactylus europaeus***OPHIDIA (SERPENTES)**

Colubridae

* *Coluber cypriensis**Elaphe quatuorlineata**Elaphe situla** *Natrix natrix cypriaca*

Viperidae

* *Macrovipera schweizeri* (*Vipera lebetina schweizeri*)*Vipera ursinii* (a *Vipera ursinii rakosiensis* és a *Vipera ursinii macrops* kivételével)* *Vipera ursinii macrops** *Vipera ursinii rakosiensis***KÉTÉLTŰEK****CAUDATA**

Salamandridae

Chioglossa lusitanica

▼ M4

<i>Mertensiella luschani</i> (<i>Salamandra luschani</i>)	<i>Lampetra fluviatilis</i> (V) (kivéve a finn és a svéd populációkat)
* <i>Salamandra aurorae</i> (<i>Salamandra atra aurorae</i>)	<i>Lampetra planeri</i> (o) (kivéve az észt, a finn és a svéd populációkat)
<i>Salamandrina terdigitata</i>	<i>Lethenteron zanandreae</i> (V)
<i>Triturus carnifex</i> (<i>Triturus cristatus carnifex</i>)	<i>Petromyzon marinus</i> (o) (kivéve a svéd populációkat)
<i>Triturus cristatus</i> (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	ACIPENSERIFORMES
<i>Triturus dobrogicus</i> (<i>Triturus cristatus dobrogicus</i>)	Acipenseridae
<i>Triturus karelinii</i> (<i>Triturus cristatus karelinii</i>)	* <i>Acipenser naccarii</i>
<i>Triturus montandoni</i>	* <i>Acipenser sturio</i>
<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>	CLUPEIFORMES
Proteidae	Clupeidae
* <i>Proteus anguinus</i>	<i>Alosa</i> spp. (V)
Plethodontidae	SALMONIFORMES
<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>	Salmonidae
<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>	<i>Hucho hucho</i> (természetes populációk) (V)
<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>	<i>Salmo macrostigma</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>	<i>Salmo marmoratus</i> (o)
<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii</i>	<i>Salmo salar</i> (csak édesvízben) (V) (kivéve a finn populációkat)
<i>Hydromantes (Speleomantes) supra-montis</i>	<i>Salmothymus obtusirostris</i> (o)
ANURA	Coregonidae
Discoglossidae	* <i>Coregonus oxyrhynchus</i> (a tengerben ívó folyami halak populációi az Északi-tenger egyes övezeteiben)
* <i>Alytes muletensis</i>	Umbridae
<i>Bombina bombina</i>	<i>Umbra krameri</i> (o)
<i>Bombina variegata</i>	CYPRINIFORMES
<i>Discoglossus galganoi</i> (beleértve <i>Discoglossus „jeanneae”-t</i>)	Cyprinidae
<i>Discoglossus montalentii</i>	<i>Alburnus albidus</i> (o) (<i>Alburnus vulturius</i>)
<i>Discoglossus sardus</i>	<i>Aulopyge huegelii</i> (o)
Ranidae	<i>Anaecypris hispanica</i>
<i>Rana latastei</i>	<i>Aspius aspius</i> (V) (kivéve a finn populációkat)
Pelobatidae	<i>Barbus comiza</i> (V)
* <i>Pelobates fuscus insubricus</i>	<i>Barbus meridionalis</i> (V)
HALAK	<i>Barbus plebejus</i> (V)
PETROMYZONIFORMES	<i>Chalcalburnus chalcoides</i> (o)
Petromyzonidae	<i>Chondrostoma genei</i> (o)
<i>Eudontomyzon</i> spp. (o)	<i>Chondrostoma knerii</i> (o)
	<i>Chondrostoma lusitanicum</i> (o)
	<i>Chondrostoma phoxinus</i> (o)
	<i>Chondrostoma polylepis</i> (o) (beleértve a <i>C. willkommii</i> -t)
	<i>Chondrostoma soetta</i> (o)
	<i>Chondrostoma toxostoma</i> (o)

▼ M4

<i>Gobio albipinnatus</i> (o)	<i>Sabanejewia larvata</i> (o) (<i>Cobitis larvata</i> és <i>Cobitis conspersa</i>)
<i>Gobio kessleri</i> (o)	
<i>Gobio uranoscopus</i> (o)	SILURIFORMES
<i>Iberocypris palaciosi</i> (o)	Siluridae
* <i>Ladigesocypris ghigii</i> (o)	<i>Silurus aristotelis</i> (V)
<i>Leuciscus lucumonis</i> (o)	ATHERINIFORMES
<i>Leuciscus souffia</i> (o)	Cyprinodontidae
<i>Pelecus cultratus</i> (V)	<i>Aphanius iberus</i> (o)
<i>Phoxinellus spp.</i> (o)	<i>Aphanius fasciatus</i> (o)
* <i>Phoxinus phoxinus</i>	* <i>Valencia hispanica</i>
<i>Rhodeus sericeus amarus</i> (o)	* <i>Valencia letourneuxi</i> (<i>Valencia hispanica</i>)
<i>Rutilus pigus</i> (V)	PERCIFORMES
<i>Rutilus rubilio</i> (o)	Percidae
<i>Rutilus arcasii</i> (o)	<i>Gymnocephalus baloni</i>
<i>Rutilus macrolepidotus</i> (o)	<i>Gymnocephalus schraetzer</i> (V)
<i>Rutilus lemmingii</i> (o)	* <i>Romanichthys valsanicola</i>
<i>Rutilus frisii meidingeri</i> (V)	<i>Zingel spp.</i> ((o) kivéve a <i>Zingel aspert</i> és a <i>Zingel zingelt</i> (V))
<i>Rutilus alburnoides</i> (o)	
<i>Scardinius graecus</i> (o)	Gobiidae
<i>Squalius microlepis</i> (o)	<i>Knipowitschia croatica</i> (o)
<i>Squalius squalius</i> (o)	<i>Knipowitschia (Padogobius) panizzae</i> (o)
Cobitidae	<i>Padogobius nigricans</i> (o)
<i>Cobitis elongata</i> (o)	<i>Pomatoschistus canestrini</i> (o)
<i>Cobitis taenia</i> (o) (kivéve a finn populációkat)	SCORPAENIFORMES
<i>Cobitis trichonica</i> (o)	Cottidae
<i>Misgurnus fossilis</i> (o)	<i>Cottus gobio</i> (o) (kivéve a finn populációkat)
<i>Sabanejewia aurata</i> (o)	<i>Cottus petiti</i> (o)

GERINCTELENEK

ÍZELTLÁBÚAK

CRUSTACEA

Decapoda

- Austropotamobius pallipes* (V)
- * *Austropotamobius torrentium* (V)

Isopoda

- * *Armadillidium ghardalamensis*

INSECTA

Coleoptera

- Agathidium pulchellum* (o)
- Bolbelasmus unicornis*
- Boros schneideri* (o)
- Buprestis splendens*
- Carabus hampei*

- Carabus hungaricus*
- * *Carabus menetriesi pacholei*
- * *Carabus olympiae*
- Carabus variolosus*
- Carabus zawadzskii*
- Cerambyx cerdo*
- Corticaria planula* (o)
- Cucujus cinnaberinus*
- Dorcadion fulvum cervae*
- Duvalius gebhardti*
- Duvalius hungaricus*
- Dytiscus latissimus*
- Graphoderus bilineatus*

▼ M4

<i>Leptodirus hochenwarti</i>	<i>Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia</i> (o)
<i>Limniscus violaceus</i> (o)	<i>Glyphipterix loricatella</i>
<i>Lucanus cervus</i> (o)	<i>Gortyna borelii lunata</i>
<i>Macrolea pubipennis</i> (o)	<i>Graellsia isabellae</i> (V)
<i>Mesosa myops</i> (o)	<i>Hesperia comma catena</i> (o)
<i>Morimus funereus</i> (o)	<i>Hypodryas maturna</i>
* <i>Osmoderma eremita</i>	<i>Leptidea morsei</i>
<i>Oxyporus mannerheimii</i> (o)	<i>Lignyopectera fumidaria</i>
<i>Pilemia tigrina</i>	<i>Lycaena dispar</i>
* <i>Phryganophilus ruficollis</i>	<i>Lycaena helle</i>
<i>Probaticus subrugosus</i>	<i>Maculinea nausithous</i>
<i>Propomacrus cypriacus</i>	<i>Maculinea teleius</i>
* <i>Pseudogaurotina excellens</i>	<i>Melanargia arge</i>
<i>Pseudoseriscius cameroni</i>	* <i>Nymphalis vaualbum</i>
<i>Pytho kolwensis</i>	<i>Papilio hospiton</i>
<i>Rhysodes sulcatus</i> (o)	<i>Phyllometra culminaria</i>
* <i>Rosalia alpina</i>	<i>Plebicula golgus</i>
<i>Stephanopachys linearis</i> (o)	<i>Polymixis rufocincta isolata</i>
<i>Stephanopachys substriatus</i> (o)	<i>Polyommatus eroides</i>
<i>Xyletinus tremulicola</i> (o)	<i>Proterebia afra dalmata</i>
Hemiptera	<i>Pseudophilotes bavius</i>
<i>Aradus angularis</i> (o)	<i>Xestia borealis</i> (o)
Lepidoptera	<i>Xestia brunneopicta</i> (o)
<i>Agriades glandon aquilo</i> (o)	* <i>Xylomoia strix</i>
<i>Arytrura musculus</i>	Mantodea
* <i>Callimorpha (Euplagia, Panaxia) quadripunctaria</i> (o)	<i>Apteromantis aptera</i>
<i>Catopta thrips</i>	Odonata
<i>Chondrosoma fiduciarium</i>	<i>Coenagrion hylas</i> (o)
<i>Clossiana improba</i> (o)	<i>Coenagrion mercuriale</i> (o)
<i>Coenonympha oedippus</i>	<i>Coenagrion ornatum</i> (o)
<i>Colias myrmidone</i>	<i>Cordulegaster heros</i>
<i>Cucullia mixta</i>	<i>Cordulegaster trinacriae</i>
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	<i>Gomphus graslinii</i>
<i>Erannis ankeraria</i>	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
<i>Erebia calcaria</i>	<i>Lindenia tetraphylla</i>
<i>Erebia christi</i>	<i>Macromia splendens</i>
<i>Erebia medusa polaris</i> (o)	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
<i>Eriogaster catax</i>	<i>Oxygastra curtisii</i>
	Orthoptera
	<i>Baetica ustulata</i>
	<i>Brachytrupes megacephalus</i>
	<i>Isophya costata</i>
	<i>Isophya harzi</i>

▼ **M4**

<i>Isophya stysi</i>	<i>Hygromia kovacsi</i>
<i>Myrmecophilus baronii</i>	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
<i>Odontopodisma rubripes</i>	<i>Lampedusa imitatrix</i>
<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	* <i>Lampedusa melitensis</i>
<i>Pholidoptera transsylvanica</i>	<i>Leiostyla abbreviata</i>
<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>	<i>Leiostyla cassida</i>
ARACHNIDA	<i>Leiostyla corneocostata</i>
Pseudoscorpiones	<i>Leiostyla gibba</i>
<i>Anthrenochernes stellae (o)</i>	<i>Leiostyla lamellosa</i>
PUHATESTŰEK	* <i>Paladilhia hungarica</i>
GASTROPODA	<i>Sadleriana pannonica</i>
<i>Anisus vorticulus</i>	<i>Theodoxus transversalis</i>
<i>Caseolus calculus</i>	<i>Vertigo angustior (o)</i>
<i>Caseolus commixta</i>	<i>Vertigo genesii (o)</i>
<i>Caseolus sphaerula</i>	<i>Vertigo geyeri (o)</i>
<i>Chilostoma banaticum</i>	<i>Vertigo moulinsiana (o)</i>
<i>Discula leacockiana</i>	BIVALVIA
<i>Discula tabellata</i>	Unionoida
<i>Discus gueriniatus</i>	<i>Margaritifera durrovensis (Margaritifera margaritifera) (V)</i>
<i>Elona quimperiana</i>	<i>Margaritifera margaritifera (V)</i>
<i>Geomalacus maculosus</i>	<i>Unio crassus</i>
<i>Geomitra moniziana</i>	Dreissenidae
<i>Gibbula nivosa</i>	<i>Congeria kusceri</i>
* <i>Helicopsis striata austriaca (o)</i>	

b) **NÖVÉNYEK**

PTERIDOPHYTA	ISOETACEAE
ASPLENIACEAE	<i>Isoetes boryana</i> Durieu
<i>Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy</i>	<i>Isoetes malinverniana</i> Ces. & De Not.
<i>Asplenium adulterinum</i> Milde	MARSILEACEAE
BLECHNACEAE	<i>Marsilea batardae</i> Launert
<i>Woodwardia radicans (L.) Sm.</i>	<i>Marsilea quadrifolia</i> L.
DICKSONIACEAE	<i>Marsilea strigosa</i> Willd.
<i>Culcita macrocarpa</i> C. Presl	OPHIOGLOSSACEAE
DRYOPTERIDACEAE	<i>Botrychium simplex</i> Hitchc.
<i>Diplazium sibiricum (Turcz. ex Kunze) Kurata</i>	<i>Ophioglossum polyphyllum</i> A. Braun
* <i>Dryopteris corleyi</i> Fraser-Jenk.	GYMNOSPERMAE
<i>Dryopteris fragans (L.) Schott</i>	PINACEAE
HYMENOPHYLLACEAE	* <i>Abies nebrodensis (Lojac.) Mattei</i>
<i>Trichomanes speciosum</i> Willd.	ANGIOSPERMAE
	ALISMATACEAE
	* <i>Alisma wahlenbergii (Holmberg) Juz.</i>

▼ M4*Caldesia parnassifolia* (L.) Parl.*Luronium natans* (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.*Narcissus asturiensis* (Jordan) Pugsley*Narcissus calcicola* Mendonça*Narcissus cyclamineus* DC.*Narcissus fernandesii* G. Pedro*Narcissus humilis* (Cav.) Traub* *Narcissus nevadensis* Pugsley*Narcissus pseudonarcissus* L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes*Narcissus scaberulus* Henriq.*Narcissus triandrus* L. subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.*Narcissus viridiflorus* Schousboe

ASCLEPIADACEAE

Vincetoxicum pannonicum (Borhidi) Holub

BORAGINACEAE

* *Anchusa crispa* Viv.*Echium russicum* J.F.Gemlin* *Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes*Myosotis lusitanica* Schuster*Myosotis rehsteineri* Wartm.*Myosotis retusifolia* R. Afonso*Omphalodes kuzinskyanae* Willk.* *Omphalodes littoralis* Lehm.* *Onosma tornensis* Javorka*Solenanthus albanicus* (Degen & al.) Degen & Baldacci* *Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

Adenophora lilifolia (L.) Ledeb.*Asyneuma giganteum* (Boiss.) Bornm.* *Campanula bohemica* Hruby* *Campanula gelida* Kovanda*Campanula romanica* Săvul.* *Campanula sabatia* De Not.* *Campanula serrata* (Kit.) Hendrych*Campanula zoysii* Wulfen*Jasione crispa* (Pourret) Samp. subsp. *serpentina* Pinto da Silva*Jasione lusitanica* A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria ciliata L. subsp. *pseudofrigida* Ostenf. & O.C. Dahl*Arenaria humifusa* Wahlenberg* *Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter*Arenaria provincialis* Chater & Halliday* *Cerastium alsinifolium* Tausch *Cerastium dinaricum* G. Beck & Szyz.*Dianthus arenarius* L. subsp. *arenarius** *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus* (Novak) O. Schwarz*Dianthus cintranus* Boiss. & Reuter subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter* *Dianthus diutinus* Kit.* *Dianthus lumnitzeri* Wiesb.*Dianthus marizii* (Samp.) Samp.* *Dianthus moravicus* Kovanda* *Dianthus nitidus* Waldst. et Kit.*Dianthus plumarius* subsp. *regis-stephani* (Rapcs.) Baksay*Dianthus rupicola* Biv.* *Gypsophila papillosa* P. Porta*Herniaria algarvica* Chaudhri* *Herniaria latifolia* Lapeyr. subsp. *litardierei* Gamis*Herniaria lusitanica* (Chaudhri) subsp. *berlingiana* Chaudhri*Herniaria maritima* Link* *Minuartia smejkalii* Dvorakova*Moehringia jankae* Griseb. ex Janka*Moehringia lateriflora* (L.) Fenzl.*Moehringia tommasinii* Marches.*Moehringia villosa* (Wulfen) Fenzl*Petrocoptis grandiflora* Rothm.*Petrocoptis montsiciana* O. Bolos & Rivas Mart.*Petrocoptis pseudoviscosa* Fernández Casas*Silene furcata* Rafin. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters* *Silene hicesiae* Brullo & Signorello*Silene hifacensis* Rouy ex Willk.* *Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.*Silene longicilia* (Brot.) Oth.

▼ M4

Silene mariana Pau

* *Silene orphanidis* Boiss

* *Silene rothmaleri* Pinto da Silva

* *Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

* *Bassia (Kochia) saxicola* (Guss.) A. J. Scott

* *Cremnophyton lanfrancoi* Brullo et Pavone

* *Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

Cistus palhinhae Ingram

Halimium verticillatum (Brot.) Sennen

Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday

Helianthemum caput-felis Boiss.

* *Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira

COMPOSITAE

* *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter

Artemisia campestris L. subsp. *botnica* A.N. Lundström ex Kindb.

* *Artemisia granatensis* Boiss.

* *Artemisia laciniata* Willd.

Artemisia oelandica (Besser) Komaror

* *Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.

* *Aster pyrenaicus* Desf. ex DC

* *Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.

Carlina onopordifolia Besser

* *Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.

* *Centaurea alba* L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal

* *Centaurea alba* L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler

* *Centaurea akamantis* T. Georgiadis & G. Chatzikyriakou

* *Centaurea attica* Nyman subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal

* *Centaurea balearica* J. D. Rodriguez

* *Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday

* *Centaurea citricolor* Font Quer

Centaurea corymbosa Pourret

Centaurea gadorensis G. Blanca

* *Centaurea horrida* Badaro

Centaurea immanuelis-loewii Degen

Centaurea jankae Brandza

* *Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.

Centaurea kartschiana Scop.

* *Centaurea lactiflora* Halacsy

Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link subsp. *herminii* (Rouy) Dostál

* *Centaurea niederi* Heldr.

* *Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.

* *Centaurea pinnata* Pau

Centaurea pontica Prodan & E. I. Nyárády

Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca

Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál

Centaurea vicentina Mariz

Cirsium brachycephalum Juratzka

* *Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.

Crepis granatensis (Willk.) B. Blanca & M. Cueto

Crepis pusilla (Sommier) Merxmüller

Crepis tectorum L. subsp. *nigrescens*

Erigeron frigidus Boiss. ex DC.

* *Helichrysum melitense* (Pignatti) Brullo et al

Hymenostemma pseudanthesis (Kunze) Willd.

Hyoseris frutescens Brullo et Pavone

* *Jurinea cyanooides* (L.) Reichenb.

* *Jurinea fontqueri* Cuatrec.

* *Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter

Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.

Leontodon boryi Boiss.

* *Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell

Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link

Ligularia sibirica (L.) Cass.

* *Palaeocyanus crassifolius* (Bertoloni) Dostal

Santolina impressa Hoffmanns. & Link

Santolina semidentata Hoffmanns. & Link

Saussurea alpina subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr) Kupffer

* *Senecio elodes* Boiss. ex DC.

Senecio jacobea L. subsp. *gotlandicus* (Neuman) Sterner

Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

▼ M4

* *Serratula lycopifolia* (Vill.) A. Kern

Tephrosieris longifolia (Jacq.) Griseb et Schenk subsp. *moravica*

CONVOLVULACEAE

* *Convolvulus argyrothamnus* Greuter

* *Convolvulus fernandesii* Pinto da Silva & Teles

CRUCIFERAE

Alyssum pyrenaicum Lapeyr.

* *Arabis kennedyae* Meikle

Arabis sadina (Samp.) P. Cout.

Arabis scopoliana Boiss

* *Biscutella neustriaca* Bonnet

Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.

Boleum asperum (Pers.) Desvaux

Brassica glabrescens Poldini

Brassica hilarionis Post

Brassica insularis Moris

* *Brassica macrocarpa* Guss.

Braya linearis Rouy

* *Cochlearia polonica* E. Fröhlich

* *Cochlearia tatrae* Borbas

* *Coincya rupestris* Rouy

* *Coronopus navasii* Pau

Crambe tataria Sebeok

* *Degenia velebitica* (Degen) Hayek

Diploxix ibicensis (Pau) Gómez-Campo

* *Diploxix siettiana* Maire

Diploxix vicentina (P. Cout.) Rothm.

Draba cacuminum Elis Ekman

Draba cinerea Adams

Draba doreri Heuffel.

Erucastrum palustre (Pirona) Vis.

* *Erysimum pienicum* (Zapal.) Pawl.

* *Iberis arbuscula* Runemark

Iberis procumbens Lange subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva

* *Jonopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.

Jonopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.

Rhynchosinapis erucastrum (L.) Dandy ex Clapham subsp. *cintrana* (Coutinho) Franco & P. Silva (*Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva)

Sisymbrium cavanillesianum Valdés & Castro-viejo

Sisymbrium supinum L.

Thlaspi jankae A. Kern.

CYPERACEAE

Carex holostoma Drejer

* *Carex panormitana* Guss.

Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

* *Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

Aldrovanda vesiculosa L.

ELATINACEAE

Elatine gussonei (Sommier) Brullo et al

ERICACEAE

Rhododendron luteum Sweet

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann

Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE

* *Centaurium rigualii* Esteve

* *Centaurium somedanum* Lainz

Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet

Gentianella anglica (Pugsley) E. F. Warburg

* *Gentianella bohemica* Skalicky

GERANIACEAE

* *Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter

Erodium paularense Fernández-González & Izco

* *Erodium rupicola* Boiss.

GLOBULARIACEAE

* *Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

GRAMINEAE

Arctagrostis latifolia (R. Br.) Griseb.

Arctophila fulva (Trin.) N. J. Anderson

Avenula hackelii (Henriq.) Holub

Bromus grossus Desf. ex DC.

Calamagrostis chalybaea (Laest.) Fries

Cinna latifolia (Trev.) Griseb.

Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl

Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.

▼M4

- Festuca duriotagana* Franco & R. Afonso
- Festuca elegans* Boiss.
- Festuca henriquesii* Hack.
- Festuca summilusitana* Franco & R. Afonso
- Gaudinia hispanica* Stace & Tutin
- Holcus setiglumis* Boiss. & Reuter subsp. *duriensis* Pinto da Silva
- Micropyropsis tuberosa* Romero - Zarco & Cabezudo
- Poa granitica* Br.-Bl. subsp. *disparilis* (E. I. Nyárády) E. I. Nyárády
- * *Poa riphaea* (Ascher et Graebner) Fritsch
- Pseudarrhenatherum pallens* (Link) J. Holub
- Puccinellia phryganodes* (Trin.) Scribner + Merr.
- Puccinellia pungens* (Pau) Paunero
- * *Stipa austroitalica* Martinovsky
- * *Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz
- Stipa danubialis* Dihoru & Roman
- * *Stipa styriaca* Martinovsky
- * *Stipa veneta* Moraldo
- * *Stipa zalesskii* Wilensky
- Trisetum subalpestre* (Hartman) Neuman
- GROSSULARIACEAE
- * *Ribes sardoum* Martelli
- HIPPURIDACEAE
- Hippuris tetraphylla* L. Fil.
- HYPERICACEAE
- * *Hypericum aciferum* (Greuter) N. K. B. Robson
- IRIDACEAE
- Crocus cyprius* Boiss. et Kotschy
- Crocus hartmannianus* Holmboe
- Gladiolus palustris* Gaud.
- Iris aphylla* L. subsp. *hungarica* Hegi
- Iris humilis* Georgi subsp. *arenaria* (Waldst. et Kit.) A. et D. Löve
- JUNCACEAE
- Juncus valvatus* Link
- Luzula arctica* Blytt
- LABIATAE
- Dracocephalum austriacum* L.
- * *Micromeria taygetea* P. H. Davis
- Nepeta dirphyia* (Boiss.) Heldr. ex Halacsy
- * *Nepeta sphaciotica* P. H. Davis
- Origanum dictamnus* L.
- Phlomis brevibracteata* Turril
- Phlomis cypria* Post
- Salvia veneris* Hedge
- Sideritis cypria* Post
- Sideritis incana* subsp. *glauca* (Cav.) Malagar-riga
- Sideritis javalambrensis* Pau
- Sideritis serrata* Cav. ex Lag.
- Teucrium lepicephalum* Pau
- Teucrium turredanum* Losa & Rivas Goday
- * *Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link
- Thymus carnosus* Boiss.
- * *Thymus lotocephalus* G. López & R. Morales (*Thymus cephalotos* L.)
- LEGUMINOSAE
- Anthyllis hystrix* Cardona, Contandr. & E. Sierra
- * *Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge
- * *Astragalus aquilanus* Anzalone
- Astragalus centralpinus* Braun-Blanquet
- * *Astragalus macrocarpus* DC. subsp. *lefka-rensis*
- * *Astragalus maritimus* Moris
- Astragalus peterfii* Jáv.
- Astragalus tremolsianus* Pau
- * *Astragalus verrucosus* Moris
- * *Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.
- Genista dorycnifolia* Font Quer
- Genista holopetala* (Fleischm. ex Koch) Baldacci
- Melilotus segetalis* (Brot.) Ser. subsp. *fallax* Franco
- * *Ononis hackelii* Lange
- Trifolium saxatile* All.
- * *Vicia bifoliolata* J. D. Rodríguez
- LENTIBULARIACEAE
- * *Pinguicula crystallina* Sm.
- Pinguicula nevadensis* (Lindb.) Casper
- LILIACEAE
- Allium grosii* Font Quer

▼M4

- * *Androcymbium rechingeri* Greuter
- * *Asphodelus bento-rainhae* P. Silva
- * *Chionodoxa lochia* Meikle in Kew Bull.
- Colchicum arenarium* Waldst. et Kit.
- Hyacinthoides vicentina* (Hoffmans. & Link) Rothm.
- * *Muscari gussonei* (Parl.) Tod.
- Scilla litardierei* Breist.
- * *Scilla morrisii* Meikle
- Tulipa cypria* Stapf
- Tulipa hungarica* Borbas
- LINACEAE
- * *Linum dolomiticum* Borbas
- * *Linum muelleri* Moris (*Linum maritimum muelleri*)
- LYTHRACEAE
- * *Lythrum flexuosum* Lag.
- MALVACEAE
- Kosteletzkya pentacarpos* (L.) Ledeb.
- NAJADACEAE
- Najas flexilis* (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt
- Najas tenuissima* (A. Braun) Magnus
- OLEACEAE
- Syringa josikaea* Jacq. Fil. ex Reichenb.
- ORCHIDACEAE
- Anacamptis urvilleana* Sommier et Caruana Gatto
- Calypso bulbosa* L.
- * *Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.
- Cypripedium calceolus* L.
- Dactylorhiza kalopissii* E. Nelson
- Gymnigritella runei* Teppner & Klein
- Himantoglossum adriaticum* Baumann
- Himantoglossum caprinum* (Bieb.) V. Koch
- Liparis loeselii* (L.) Rich.
- * *Ophrys kotschyi* H.Fleischm. et Soo
- * *Ophrys lunulata* Parl.
- Ophrys melitensis* (Salkowski) J. et P. Devillers-Terschuren
- Platanthera obtusata* (Pursh) subsp. *oligantha* (Turez.) Hulten
- OROBANCHACEAE
- Orobanche densiflora* Salzm. ex Reut.
- PAEONIACEAE
- Paeonia cambessedesii* (Willk.) Willk.
- Paeonia clusii* F. C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis
- Paeonia officinalis* L. subsp. *banatica* (Rachel) Soo
- Paeonia parnassica* Tzanoudakis
- PALMAE
- Phoenix theophrasti* Greuter
- PAPAVERACEAE
- Corydalis gotlandica* Lidén
- Papaver laestadianum* (Nordh.) Nordh.
- Papaver radicum* Rottb. subsp. *hyperboreum* Nordh.
- PLANTAGINACEAE
- Plantago algarbiensis* Sampaio (*Plantago bracteosa* (Willk.) G. Sampaio)
- Plantago almogravensis* Franco
- PLUMBAGINACEAE
- Armeria berlengensis* Daveau
- * *Armeria helodes* Martini & Pold
- Armeria neglecta* Girard
- Armeria pseudarmeria* (Murray) Mansfeld
- * *Armeria rouyana* Daveau
- Armeria soleirolii* (Duby) Godron
- Armeria velutina* Welw. ex Boiss. & Reuter
- Limonium dodartii* (Girard) O. Kuntze subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco
- * *Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana
- Limonium lanceolatum* (Hoffmans. & Link) Franco
- Limonium multiflorum* Erben
- * *Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana
- * *Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.
- POLYGONACEAE
- Persicaria foliosa* (H. Lindb.) Kitag.
- Polygonum praelongum* Coode & Cullen
- Rumex rupestris* Le Gall
- PRIMULACEAE
- Androsace mathildae* Levier

▼ M4

Androsace pyrenaica Lam.

* *Cyclamen fatrense* Halda et Sojak

* *Primula apennina* Widmer

Primula carniolica Jacq.

Primula nutans Georgi

Primula palinuri Petagna

Primula scandinavica Bruun

Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

* *Aconitum corsicum* Gay (*Aconitum napellus* subsp. *corsicum*)

Aconitum firmum (Reichenb.) Neilr subsp. *moravicum* Skalicky

Adonis distorta Ten.

Aquilegia bertolonii Schott

Aquilegia kitaibelii Schott

* *Aquilegia pyrenaica* D. C. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano

* *Consolida samia* P. H. Davis

* *Delphinium caseyi* B. L. Burt

Pulsatilla grandis Wenderoth

Pulsatilla patens (L.) Miller

* *Pulsatilla pratensis* (L.) Miller subsp. *hungarica* Soo

* *Pulsatilla slavica* G. Reuss.

* *Pulsatilla subslavica* Futak ex Golia-sova

Pulsatilla vulgaris Hill. subsp. *gotlandica* (Johanss.) Zaemelis & Paegle

Ranunculus kykkoensis Meikle

Ranunculus lapponicus L.

* *Ranunculus weyleri* Mares

RESEDACEAE

* *Reseda decursiva* Forssk.

ROSACEAE

Agrimonia pilosa Ledebour

Potentilla delphinensis Gren. & Godron

Potentilla emilii-popii Nyárády

* *Pyrus magyarica* Terpo

Sorbus teodorii Liljefors

RUBIACEAE

Galium cracoviense Ehrend.

* *Galium litorale* Guss.

Galium moldavicum (Dobrescu) Franco

* *Galium sudeticum* Tausch

* *Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

SALICACEAE

Salix salvifolia Brot. subsp. *australis* Franco

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinet) D. A. Webb

Saxifraga florulenta Moretti

Saxifraga hirculus L.

Saxifraga osloënsis Knaben

Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange

Chaenorrhinum serpyllifolium (Lange) Lange subsp. *lusitanicum* R. Fernandes

* *Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana

Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.

Linaria algarviana Chav.

Linaria coutinhoi Valdés

Linaria loeselii Schweigger

* *Linaria ficalhoana* Rouy

Linaria flava (Poiret) Desf.

* *Linaria hellenica* Turrill

Linaria pseudolaxiflora Lojacono

* *Linaria ricardoi* Cout.

Linaria tonzigii Lona

* *Linaria tursica* B. Valdés & Cabezudo

Odontites granatensis Boiss.

* *Pedicularis sudetica* Willd.

Rhinanthus oesilensis (Ronniger & Saarsoo) Vassilcz

Tozzia carpathica Wol.

Verbascum litigiosum Samp.

Veronica micrantha Hoffmanns. & Link

* *Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson

SOLANACEAE

* *Atropa baetica* Willk.

THYMELAEACEAE

* *Daphne arbuscula* Celak

▼M4

Daphne petraea Leybold* *Daphne rodriguezii* Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

* *Angelica heterocarpa* Lloyd*Angelica palustris* (Besser) Hoffm.* *Apium bermejoi* Llorens*Apium repens* (Jacq.) Lag.*Athamanta cortiana* Ferrarini* *Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.* *Bupleurum kakiskalae* Greuter*Eryngium alpinum* L.* *Eryngium viviparum* Gay* *Ferula sadleriana* Lebed.*Hladnikia pastinacifolia* Reichenb.* *Laserpitium longiradium* Boiss.* *Naufraga balearica* Constans & Cannon* *Oenanthe conioides* Lange*Petagnia saniculifolia* Guss.*Rouya polygama* (Desf.) Coincy* *Seseli intricatum* Boiss.*Seseli leucospermum* Waldst. et Kit*Thorella verticillatinundata* (Thore) Briq.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

Viola delphinantha Boiss.* *Viola hispida* Lam.*Viola jaubertiana* Mares & Vigineix*Viola rupestris* F. W. Schmidt subsp. *relicta*
Jalas

ALACSONYABB RENDŰ NÖVÉNYEK

BRYOPHYTA

Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)*Bryhnia novae-angliae* (Sull & Lesq.)
Grout (o)* *Bryoerythrophyllum campylocarpum*
(C. Müll.) Crum. (*Bryoerythrophyllum*
machadoanum (Sergio) M. O. Hill) (o)*Buxbaumia viridis* (Moug.) Moug. &
Nestl. (o)*Cephalozia macounii* (Aust.) Aust. (o)*Cynodontium suecicum* (H. Arn. & C.
Jens.) I. Hag. (o)*Dichelyma capillaceum* (Dicks) Myr. (o)*Dicranum viride* (Sull. & Lesq.) Lindb.
(o)*Distichophyllum carinatum* Dix. & Nich.
(o)*Drepanocladus (Hamatocaulis) verni-*
cosus (Mitt.) Warnst. (o)*Encalypta mutica* (I. Hagen) (o)*Hamatocaulis lapponicus* (Norrh.)
Hedenäs (o)*Herzogiella turfacea* (Lindb.) I. Wats. (o)*Hygrohypnum montanum* (Lindb.) Broth. (o)*Jungermannia handelii* (Schiffn.) Amak. (o)*Mannia triandra* (Scop.) Grolle (o)* *Marsupella profunda* Lindb. (o)*Meesia longiseta* Hedw. (o)*Nothothylas orbicularis* (Schwein.) Sull. (o)*Ochyraea tatrensis* Vana (o)*Orthothecium lapponicum* (Schimp.) C. Hartm.
(o)*Orthotrichum rogeri* Brid. (o)*Petalophyllum ralfsii* (Wils.) Nees & Gott. (o)*Plagiomnium drummondii* (Bruch & Schimp.)
T. Kop. (o)*Riccia breidleri* Jur. (o)*Riella helicophylla* (Bory & Mont.) Mont. (o)*Scapania massolongi* (K. Müll.) K. Müll. (o)*Sphagnum pylaisii* Brid. (o)*Tayloria rudolphiana* (Garov) B. & S. (o)*Tortella rigens* (N. Alberts) (o)

MAKARONÉZIAI FAJOK

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum maderensis Gibby &
Lovis

DRYOPTERIDACEAE

* *Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva ex Milde

▼M4

- MARSILEACEAE
 * *Marsilea azorica* Launert & Paiva
- ANGIOSPERMAE
- ASCLEPIADACEAE
Caralluma burchardii N. E. Brown
 * *Ceropegia chrysantha* Svent.
- BORAGINACEAE
Echium candicans L. fil.
 * *Echium gentianoides* Webb & Coincy
Myosotis azorica H. C. Watson
Myosotis maritima Hochst. in Seub.
- CAMPANULACEAE
 * *Azorina vidalii* (H. C. Watson) Feer
Musschia aurea (L. f.) DC.
 * *Musschia wollastonii* Lowe
- CAPRIFOLIACEAE
 * *Sambucus palmensis* Link
- CARYOPHYLLACEAE
Spergularia azorica (Kindb.) Lebel
- CELASTRACEAE
Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.
- CHENOPODIACEAE
Beta patula Ait.
- CISTACEAE
Cistus chinamadensis Banares & Romero
 * *Helianthemum bystropogophyllum* Svent.
- COMPOSITAE
Andryala crithmifolia Ait.
 * *Argyranthemum lidii* Humphries
Argyranthemum thalassophyllum (Svent.) Hump.
Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries
 * *Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis
Atractylis preauxiana Schultz.
Calendula maderensis DC.
Cheirolophus duranii (Burchard) Holub
Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub
Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub
Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen & Sund.
Cirsium latifolium Lowe
Helichrysum gossypinum Webb
Helichrysum monogynum Burt & Sund.
Hypochoeris oligocephala (Svent. & Bramw.) Lack
 * *Lactuca watsoniana* Trel.
 * *Onopordum nogalesii* Svent.
 * *Onopordum carduelinum* Bolle
 * *Pericallis hadrosoma* (Svent.) B. Nord.
Phagnalon benettii Lowe
Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt
Sventenia bupleuroides Font Quer
 * *Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth
- CONVOLVULACEAE
 * *Convolvulus caput-medusae* Lowe
 * *Convolvulus lopez-socasii* Svent.
 * *Convolvulus massonii* A. Dietr.
- CRASSULACEAE
Aeonium gomeraense Praeger
Aeonium saundersii Bolle
Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.
Monanthes wildpretii Banares & Scholz
Sedum brissemoretii Raymond-Hamet
- CRUCIFERAE
 * *Crambe arborea* Webb ex Christ
Crambe laevigata DC. ex Christ
 * *Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.
 * *Parolinia schizogynoides* Svent.
Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe
- CYPERACEAE
Carex malato-belizii Raymond
- DIPSACACEAE
Scabiosa nitens Roemer & J. A. Schultes
- ERICACEAE
Erica scoparia L. subsp. *azorica* (Hochst.) D. A. Webb
- EUPHORBIACEAE
 * *Euphorbia handiensis* Burchard
Euphorbia lambii Svent.
Euphorbia stygiana H. C. Watson
- GERANIACEAE
 * *Geranium maderense* P. F. Yeo
- GRAMINEAE
Deschampsia maderensis (Haeck. & Born.) Buschm.
Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

▼ M4

GLOBULARIACEAE

- * *Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel
- * *Globularia sarcophylla* Svent.

LABIATAE

- * *Sideritis cystosiphon* Svent.
- * *Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle
- Sideritis infernalis* Bolle
- Sideritis marmorea* Bolle
- Teucrium abutiloides* L' Hér.
- Teucrium betonicum* L' Hér.

LEGUMINOSAE

- * *Anagyris latifolia* Brouss. ex. Willd.
- Anthyllis lemnniana* Lowe
- * *Dorycnium spectabile* Webb & Berthel
- * *Lotus azoricus* P. W. Ball
- Lotus callis-viridis* D. Bramwell & D. H. Davis
- * *Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.
- * *Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.
- * *Teline salsoloides* Arco & Acebes.
- Vicia dennesiana* H. C. Watson

LILIACEAE

- * *Androcymbium psammophilum* Svent.
- Scilla maderensis* Menezes
- Semele maderensis* Costa

LORANTHACEAE

- Arceuthobium azoricum* Wiens & Hawksw.

MYRICACEAE

- * *Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

- Jasminum azoricum* L.
- Picconia azorica* (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

- Goodyera macrophylla* Lowe

PITTOSPORACEAE

- * *Pittosporum coriaceum* Dryand. ex. Ait.

PLANTAGINACEAE

- Plantago malato-belizii* Lawalree

PLUMBAGINACEAE

- * *Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze
- Limonium dendroides* Svent.

- * *Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding

- * *Limonium sventenii* Santos & Fernández Galván

POLYGONACEAE

- Rumex azoricus* Rech. fil.

RHAMNACEAE

- Frangula azorica* Tutin

ROSACEAE

- * *Bencomia brachystachya* Svent.
- Bencomia sphaerocarpa* Svent.
- * *Chamaemeles coriacea* Lindl.
- Dendriopoterium pulidoi* Svent.
- Marcetella maderensis* (Born.) Svent.
- Prunus lusitanica* L. subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco
- Sorbus maderensis* (Lowe) Dode

SANTALACEAE

- Kunkeliella subsucculenta* Kammer

SCROPHULARIACEAE

- * *Euphrasia azorica* H. C. Watson
- Euphrasia grandiflora* Hochst. in Seub.
- * *Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan
- Isoplexis isabelliana* (Webb & Berthel.) Masferrer
- Odontites holliana* (Lowe) Benth.
- Sibthorpia peregrina* L.

SOLANACEAE

- * *Solanum lidii* Sunding

UMBELLIFERAE

- Ammi trifoliatum* (H. C. Watson) Trelease
- Bupleurum handiense* (Bolle) Kunkel
- Chaerophyllum azoricum* Trelease
- Ferula latipinna* Santos
- Melanoselinum decipiens* (Schrader & Wendl.) Hoffm.
- Monizia edulis* Lowe

▼ M4

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

VIOLACEAE

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

Viola paradoxa Lowe

ALACSONYABB RENDŰ NÖVÉNYEK

BRYOPHYTA

* *Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

* *Thamnobryum fernandesii* Sergio (o).

III. MELLÉKLET

A KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETI TERÜLETEK MEGHATÁROZÁSÁNAK ÉS A KÜLÖNLEGES TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLETEK KIJELÖLÉSÉNEK SZEMPONTJAI

1. SZAKASZ: **A területek relatív jelentőségének nemzeti szintű értékelése az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben szereplő fajok tekintetében (belértve a kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípusokat és a kiemelt jelentőségű fajokat)**

A. *A terület jelentőségének értékelésére vonatkozó szempontok az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípus esetében*

- a) Az érintett természetes élőhelytípus reprezentativitási foka a vizsgált területen.
- b) A vizsgált területen belül az érintett természetes élőhelytípus által elfoglalt terület aránya az ország egészén belül ugyanazon természetes élőhelytípus által elfoglalt teljes területhez képest.
- c) Az érintett természetes élőhelytípus struktúrájának és funkcióinak védettségi foka, továbbá a helyreállítás lehetőségei.
- d) A terület értékének általános értékelése az érintett természetes élőhelytípus védelmének szempontjából.

B. *A terület jelentőségének értékelésére vonatkozó szempontok a II. mellékletben szereplő faj esetében*

- a) Az érintett faj vizsgált területen élő populációjának nagysága és sűrűsége ugyanazon faj országos populációihoz képest.
- b) Az élőhelynek az érintett faj szempontjából fontos jellegzetességeinek védettségi foka, továbbá a helyreállítás lehetőségei.
- c) A területen élő populáció elszigeteltségének foka az érintett faj természetes elterjedéséhez képest.
- d) Az érintett faj védelmét szolgáló terület értékének átfogó értékelése.

C. A tagállamok e szempontok alapján minősítik az általuk összeállított nemzeti jegyzékben közösségi jelentőségű területté nyilvánítani javasolt természeti területeket, összhangban azok relatív értékével valamennyi, az I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípus, illetve a II. mellékletben felsorolt faj védelmének szempontjából.

D. Az említett jegyzék feltünteti azokat a területeket, amelyek a tagállamok által az A. és B. szakaszban felsorolt szempontok alapján kiválasztott, kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípusokat, illetve kiemelt jelentőségű fajokat tartalmaznak.

2. SZAKASZ: **A nemzeti jegyzékben szereplő területek közösségi jelentőségének értékelése**

1. Valamennyi, a tagállamok által az 1. szakaszban megjelölt, kiemelt jelentőségű természetes élőhelytípust és/vagy kiemelt jelentőségű fajt tartalmazó terület közösségi jelentőségű területnek tekintendő.

▼B

2. A tagállamok jegyzékeiben szereplő egyéb területek közösségi jelentőségének, vagyis annak vizsgálata, hogy milyen mértékben járulnak hozzá valamely, I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípus, illetve II. mellékletben felsorolt faj kedvező védeltségi állapotának fenntartásához, illetve helyreállításához, továbbá a Natura 2000 koherenciájához, az alábbi szempontok alapján történik:
 - a) a vizsgált terület relatív értéke nemzeti szinten;
 - b) a vizsgált terület földrajzi helyzete a II. mellékletben felsorolt fajok vonulása, továbbá annak szempontjából, hogy a Közösségen belül egy vagy több országhatáron átnyúló, szervesen összefüggő ökoszisztéma részét képezi-e;
 - c) a vizsgált terület nagysága;
 - d) a területen jelen lévő, I. mellékletben szereplő természetes élőhelytípusok, illetve a II. mellékletben felsorolt fajok száma;
 - e) a vizsgált terület átfogó ökológiai értéke az érintett bioföldrajzi régió(k) és/vagy a 2. cikkben említett terület egészének szempontjából, figyelembe véve jellemző vonásainak jellegzetes vagy egyedülálló voltát és azok együttes megnyilvánulásának módját.

▼ **M4**

IV. MELLÉKLET

**KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ, SZIGORÚ VÉDELMET IGÉNYLŐ
ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK**

Az e mellékletben felsorolt fajok az alábbiak szerint kerülnek meghatározásra:

— a faj vagy az alfaj megnevezése, vagy

— mindazon faj, amely egy magasabb rendszertani osztályba vagy ennek egy megjelölt részébe tartozik.

A család vagy a nem, illetve nemzetség (genus) megnevezése után az „spp.” rövidítés jelöli az ehhez a családhoz vagy nemhez, illetve nemzetséghez tartozó összes fajt.

a) **ÁLLATOK****GERINCESEK**

EMLŐSÖK	Microtidae
INSECTIVORA	<i>Dinaromys bogdanovi</i>
Erinaceidae	<i>Microtus cabreræ</i>
<i>Erinaceus algirus</i>	<i>Microtus oeconomus arenicola</i>
Soricidae	<i>Microtus oeconomus mehelyi</i>
<i>Crocidura canariensis</i>	<i>Microtus tatricus</i>
<i>Crocidura sicula</i>	Zapodidae
Talpidae	<i>Sicista betulina</i>
<i>Galemys pyrenaicus</i>	<i>Sicista subtilis</i>
MICROCHIROPTERA	Hystricidae
All species	<i>Hystrix cristata</i>
MEGACHIROPTERA	CARNIVORA
Pteropodidae	Canidae
<i>Rousettus aegyptiacus</i>	<i>Alopex lagopus</i>
RODENTIA	<i>Canis lupus</i> (kivéve a görög populációkat a 39. szélességi foktól északra; az észti populációkat, a spanyol populációkat a Duerótól északra; a bolgár, a lett, a litván, a lengyel, a szlovák populációkat és a finn populációkat a rénszarvastartási területen, a rénszarvastartásról szóló, 1990. szeptember 14-i 848/90. számú finn törvény 2. szakaszában meghatározottak szerint)
Gliridae	
A <i>Glis glis</i> és az <i>Eliomys quercinus</i> kivételével valamennyi faj	
Sciuridae	Ursidae
<i>Marmota marmota latirostris</i>	<i>Ursus arctos</i>
<i>Pteromys volans (Sciuropterus ruscicus)</i>	
<i>Spermophilus citellus (Citellus citellus)</i>	Mustelidae
<i>Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)</i>	<i>Lutra lutra</i>
<i>Sciurus anomalus</i>	<i>Mustela eversmannii</i>
Castoridae	<i>Mustela lutreola</i>
<i>Castor fiber</i> (kivéve az észti, a lett, a litván, a lengyel, a finn és a svéd populációkat)	<i>Vormela peregusna</i>
Cricetidae	Felidae
<i>Cricetus cricetus</i> (kivéve a magyar populációkat)	<i>Felis silvestris</i>
<i>Mesocricetus newtoni</i>	<i>Lynx lynx</i> (kivéve az észti populációkat)
	<i>Lynx pardinus</i>

▼ **M4**

Phocidae	<i>Dalmatolacerta oxycephala</i>
<i>Monachus monachus</i>	<i>Dinarolacerta mosorensis</i>
<i>Phoca hispida saimensis</i>	<i>Gallotia atlantica</i>
ARTIODACTYLA	<i>Gallotia galloti</i>
Cervidae	<i>Gallotia galloti insulanagae</i>
<i>Cervus elaphus corsicanus</i>	<i>Gallotia simonyi</i>
Bovidae	<i>Gallotia stehlini</i>
<i>Bison bonasus</i>	<i>Lacerta agilis</i>
<i>Capra aegagrus</i> (természetes populációk)	<i>Lacerta bedriagae</i>
<i>Capra pyrenaica pyrenaica</i>	<i>Lacerta bonnali (Lacerta monticola)</i>
<i>Ovis gmelini musimon (Ovis ammon musimon)</i> (természetes populációk – Korzika és Szardínia)	<i>Lacerta monticola</i>
<i>Ovis orientalis ophion (Ovis gmelini ophion)</i>	<i>Lacerta danfordi</i>
<i>Rupicapra pyrenaica ornata (Rupicapra rupicapra ornata)</i>	<i>Lacerta dugesi</i>
<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	<i>Lacerta graeca</i>
<i>Rupicapra rupicapra tatraca</i>	<i>Lacerta horvathi</i>
CETACEA	<i>Lacerta schreiberi</i>
Minden faj	<i>Lacerta trilineata</i>
HÜLLŐK	<i>Lacerta viridis</i>
TESTUDINATA	<i>Lacerta vivipara pannonica</i>
Testudinidae	<i>Ophisops elegans</i>
<i>Testudo graeca</i>	<i>Podarcis erhardii</i>
<i>Testudo hermanni</i>	<i>Podarcis filfolensis</i>
<i>Testudo marginata</i>	<i>Podarcis hispanica atrata</i>
Cheloniidae	<i>Podarcis lilfordi</i>
<i>Caretta caretta</i>	<i>Podarcis melisellensis</i>
<i>Chelonia mydas</i>	<i>Podarcis milensis</i>
<i>Lepidochelys kempii</i>	<i>Podarcis muralis</i>
<i>Eretmochelys imbricata</i>	<i>Podarcis peloponnesiaca</i>
Dermodochelyidae	<i>Podarcis pityusensis</i>
<i>Dermodochelys coriacea</i>	<i>Podarcis sicula</i>
Emydidae	<i>Podarcis taurica</i>
<i>Emys orbicularis</i>	<i>Podarcis tiliguerta</i>
<i>Mauremys caspica</i>	<i>Podarcis wagleriana</i>
<i>Mauremys leprosa</i>	Scincidae
SAURIA	<i>Ablepharus kitaibelii</i>
Lacertidae	<i>Chalcides bedriagai</i>
<i>Algyroides fitzingeri</i>	<i>Chalcides ocellatus</i>
<i>Algyroides marchi</i>	<i>Chalcides sexlineatus</i>
<i>Algyroides moreoticus</i>	<i>Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)</i>
<i>Algyroides nigropunctatus</i>	<i>Chalcides viridianus</i>
	<i>Ophiomorus punctatissimus</i>
	Gekkonidae
	<i>Cyrtopodion kotschy</i>
	<i>Phyllodactylus europaeus</i>

▼ **M4**

	<i>Tarentola angustimentalis</i>	<i>Euproctus asper</i>
	<i>Tarentola boettgeri</i>	<i>Euproctus montanus</i>
	<i>Tarentola delalandii</i>	<i>Euproctus platycephalus</i>
	<i>Tarentola gomerensis</i>	<i>Mertensiella luschani (Salamandra luschani)</i>
Agamidae		<i>Salamandra atra</i>
	<i>Stellio stellio</i>	<i>Salamandra aurorae</i>
Chamaeleontidae		<i>Salamandra lanzai</i>
	<i>Chamaeleo chamaeleon</i>	<i>Salamandrina terdigitata</i>
Anguidae		<i>Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)</i>
	<i>Ophisaurus apodus</i>	<i>Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)</i>
OPHIDIA		<i>Triturus italicus</i>
Colubridae		<i>Triturus karelinii (Triturus cristatus karelinii)</i>
	<i>Coluber caspius</i>	<i>Triturus marmoratus</i>
	<i>Coluber cypriensis</i>	<i>Triturus montandoni</i>
	<i>Coluber hippocrepis</i>	<i>Triturus vulgaris ampelensis</i>
	<i>Coluber jugularis</i>	Proteidae
	<i>Coluber laurenti</i>	<i>Proteus anguinus</i>
	<i>Coluber najadum</i>	Plethodontidae
	<i>Coluber nummifer</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) ambrosii</i>
	<i>Coluber viridiflavus</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) flavus</i>
	<i>Coronella austriaca</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) genei</i>
	<i>Eirenis modesta</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) imperialis</i>
	<i>Elaphe longissima</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) strinatii (Hydromantes (Speleomantes) italicus)</i>
	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	<i>Hydromantes (Speleomantes) supramontis</i>
	<i>Elaphe situla</i>	ANURA
	<i>Natrix natrix cetti</i>	Discoglossidae
	<i>Natrix natrix corsa</i>	<i>Alytes cisternasii</i>
	<i>Natrix natrix cypriaca</i>	<i>Alytes muletensis</i>
	<i>Natrix tessellata</i>	<i>Alytes obstetricans</i>
	<i>Telescopus falax</i>	<i>Bombina bombina</i>
Viperidae		<i>Bombina variegata</i>
	<i>Vipera ammodytes</i>	<i>Discoglossus galganoi (beleértve a Discoglossus „jeanneae”-t)</i>
	<i>Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)</i>	<i>Discoglossus montalentii</i>
	<i>Vipera seoanni (kivéve a spanyol populációkat)</i>	<i>Discoglossus pictus</i>
	<i>Vipera ursinii</i>	<i>Discoglossus sardus</i>
	<i>Vipera xanthina</i>	Ranidae
Boidae		<i>Rana arvalis</i>
	<i>Eryx jaculus</i>	<i>Rana dalmatina</i>
KÉTÉLTŰEK		<i>Rana graeca</i>
CAUDATA		<i>Rana iberica</i>
Salamandridae		<i>Rana italica</i>
	<i>Chioglossa lusitanica</i>	<i>Rana latastei</i>

▼ **M4**

Rana lessonae
 Pelobatidae
Pelobates cultripes
Pelobates fuscus
Pelobates syriacus

Bufonidae
Bufo calamita
Bufo viridis

Hylidae
Hyla arborea
Hyla meridionalis
Hyla sarda

HALAK

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae
Acipenser naccarii
Acipenser sturio

ÍZELTLÁBÚAK

CRUSTACEA

Isopoda
Armadillidium ghardalensis

INSECTA

Coleoptera
Bolbelasmus unicornis
Buprestis splendens
Carabus hampei
Carabus hungaricus
Carabus olympiae
Carabus variolosus
Carabus zawadzskii
Cerambyx cerdo
Cucujus cinnaberinus
Dorcadion fulvum cervae
Duvalius gebhardti
Duvalius hungaricus
Dytiscus latissimus
Graphoderus bilineatus
Leptodirus hochenwarti
Pilemia tigrina
Osmoderma eremita
Phryganophilus ruficollis
Probaticus subrugosus

SALMONIFORMES

Coregonidae
Coregonus oxyrhynchus (a tengerben ivó folyami halak az Északi-tenger egyes övezeteiben, kivéve a finn populációkat)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae
Anaecypris hispanica
Phoxinus phoxinus

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae
Valencia hispanica

PERCIFORMES

Percidae
Gymnocephalus baloni
Romanichthys valsanicola
Zingel asper

GERINCTELENEK

Propomacrus cypriacus
Pseudogaurotina excellens
Pseudoseriscius cameroni
Pytho kolwensis
Rosalia alpina
 Lepidoptera
Apatura metis
Arytrura musculus
Catopta thrips
Chondrosoma fiduciarium
Coenonympha hero
Coenonympha oedippus
Colias myrmidone
Cucullia mixta
Dioszeghyana schmidtii
Erannis ankeraria
Erebia calcaria
Erebia christi
Erebia sudetica
Eriogaster catax
Fabriciana elisa
Glyphipterix loricatella
Gortyna borelii lunata
Hypodryas maturna
Hyles hippophaes

▼ M4

	<i>Leptidea morsei</i>	<i>Isophya stysi</i>
	<i>Lignyopectera fumidaria</i>	<i>Myrmecophilus baronii</i>
	<i>Lopinga achine</i>	<i>Odontopodisma rubripes</i>
	<i>Lycaena dispar</i>	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>
	<i>Lycaena helle</i>	<i>Pholidoptera transsylvanica</i>
	<i>Maculinea arion</i>	<i>Saga pedo</i>
	<i>Maculinea nausithous</i>	<i>Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius</i>
	<i>Maculinea teleius</i>	ARACHNIDA
	<i>Melanargia arge</i>	Araneae
	<i>Nymphalis vaualbum</i>	<i>Macrothele calpeiana</i>
	<i>Papilio alexanor</i>	PUHATESTŰEK
	<i>Papilio hospiton</i>	GASTROPODA
	<i>Parnassius apollo</i>	<i>Anisus vorticulus</i>
	<i>Parnassius mnemosyne</i>	<i>Caseolus calculus</i>
	<i>Phyllometra culminaria</i>	<i>Caseolus commixta</i>
	<i>Plebicula golgus</i>	<i>Caseolus sphaerula</i>
	<i>Polymixis rufocincta isolata</i>	<i>Chilostoma banaticum</i>
	<i>Polyommatus eroides</i>	<i>Discula leacockiana</i>
	<i>Proserpinus proserpina</i>	<i>Discula tabellata</i>
	<i>Proterebia afra dalmata</i>	<i>Discula testudinalis</i>
	<i>Pseudophilotes bavicus</i>	<i>Discula turricula</i>
	<i>Xylomoia strix</i>	<i>Discus defloratus</i>
	<i>Zerynthia polyxena</i>	<i>Discus guerinianus</i>
Mantodea		<i>Elona quimperiana</i>
	<i>Apteromantis aptera</i>	<i>Geomalacus maculosus</i>
Odonata		<i>Geomitra moniziana</i>
	<i>Aeshna viridis</i>	<i>Gibbula nivosa</i>
	<i>Cordulegaster heros</i>	<i>Hygromia kovacsi</i>
	<i>Cordulegaster trinacriae</i>	<i>Idiomela (Helix) subplicata</i>
	<i>Gomphus graslinii</i>	<i>Lampedusa imitatrix</i>
	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	<i>Lampedusa melitensis</i>
	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	<i>Leiostyla abbreviata</i>
	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	<i>Leiostyla cassida</i>
	<i>Lindenia tetraphylla</i>	<i>Leiostyla corneocostata</i>
	<i>Macromia splendens</i>	<i>Leiostyla gibba</i>
	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	<i>Leiostyla lamellosa</i>
	<i>Oxygastra curtisii</i>	<i>Paladilhia hungarica</i>
	<i>Stylurus flavipes</i>	<i>Patella ferruginea</i>
	<i>Sympecma braueri</i>	<i>Sadleriana pannonica</i>
Orthoptera		<i>Theodoxus prevostianus</i>
	<i>Baetica ustulata</i>	<i>Theodoxus transversalis</i>
	<i>Brachytrupes megacephalus</i>	BIVALVIA
	<i>Isophya costata</i>	Anisomyaria
	<i>Isophya harzi</i>	<i>Lithophaga lithophaga</i>

▼ **M4**

<i>Pinna nobilis</i>	Dreissenidae
Unionoida	<i>Congerius kusceri</i>
<i>Margaritifera auricularia</i>	ECHINODERMATA
<i>Unio crassus</i>	Echinoidea
	<i>Centrostephanus longispinus</i>

b) **NÖVÉNYEK**

A IV. melléklet b) pontja a II. melléklet b) pontjában (*) felsorolt növényfajokat, továbbá az alábbiakat tartalmazza:

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.

ANGIOSPERMAE

AGAVACEAE

Dracaena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley

Narcissus triandrus L.

BERBERIDACEAE

Berberis maderensis Lowe

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.

Physoplexis comosa (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L.f.)
Lowe subsp. *succulentum* (Lowe) C. J.
Humphries

Helichrysum sibthorpii Rouy

Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman

Santolina elegans Boiss. ex DC.

Senecio caespitosus Brot.

Senecio lagascanus DC. subsp. *lusitanicus*
(P. Cout.) Pinto da Silva

Wagenitzia lancifolia (Sieber ex Sprengel)
Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.

Ramonda serbica Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.

Iris boissieri Henriq.

Iris marisca Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber-Morath &
Maire

Teucrium charidemi Sandwith

Thymus capitellatus Hoffmanns. & Link

Thymus villosus L. subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europaeum (Lange) K. Richter

Bellevalia hackelli Freyn

Colchicum corsicum Baker

Colchicum cousturierii Greuter

Fritillaria conica Rix

Fritillaria drenovskii Degen & Stoy.

Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix

Fritillaria obliqua Ker-Gawl.

Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker

Ornithogalum reverchonii Degen & Herv.-
Bass.

Scilla beirana Samp.

Scilla odorata Link

ORCHIDACEAE

Ophrys argolica Fleischm.

Orchis scopulorum Simsmerh.

Spiranthes aestivalis (Poiret) L. C. M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

(*) A II. melléklet b) pontjában található mohák kivételével.

▼ M4

<i>Primula glaucescens</i> Moretti	SCROPHULARIACEAE
<i>Primula spectabilis</i> Tratt.	<i>Antirrhinum lopesianum</i> Rothm.
RANUNCULACEAE	<i>Lindernia procumbens</i> (Krocker) Philcox
<i>Aquilegia alpina</i> L.	SOLANACEAE
SAPOTACEAE	<i>Mandragora officinarum</i> L.
<i>Sideroxylon marmulano</i> Banks ex Lowe	THYMELAEACEAE
SAXIFRAGACEAE	<i>Thymelaea broterana</i> P. Cout.
<i>Saxifraga cintrana</i> Kuzinsky ex Willk.	UMBELLIFERAE
<i>Saxifraga portosanctana</i> Boiss.	<i>Bunium brevifolium</i> Lowe
<i>Saxifraga presolanensis</i> Engl.	VIOLACEAE
<i>Saxifraga valdensis</i> DC.	<i>Viola athis</i> W. Becker
<i>Saxifraga vayredana</i> Luizet	<i>Viola cazorlensis</i> Gandoger

▼ **M3**

V. MELLÉKLET

**KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK,
AMELYEKNEK A TERMÉSZETES KÖRNYEZETBŐL VALÓ
KIVONÁSA ÉS FELHASZNÁLÁSA IGAZGATÁSI INTÉZKEDÉSEK
TÁRGYA LEHET**

Az e mellékletben felsorolt fajok az alábbiak szerint kerülnek meghatározásra:

- a faj vagy az alfaj megnevezése, vagy
- mindazon faj, amely egy magasabb rendszertani osztályba vagy ennek egy megjelölt részébe tartozik.

A család vagy a nem, illetve nemzetség (genus) megnevezése után az „spp” rövidítés jelöli az ehhez a családhoz vagy nemhez, illetve nemzetséghez tartozó összes fajt.

a) **ÁLLATOK****GERINCESEK****EMLŐSÖK****RODENTIA**

Castoridae

Castor fiber (a finn, a svéd, a lett, a litván, az észt és a lengyel populációk)

Cricetidae

Cricetus cricetus (a magyar populációk)

CARNIVORA

Canidae

Canis aureus

Canis lupus (a spanyol populációk a Duerotól északra, a görög populációk a 39. szélességi foktól északra, a finn populációk a rénszarvastartási területen, a rénszarvastartásról szóló 1990. szeptember 14-i 848/90. számú finn törvény 2. szakaszában meghatározottak szerint; a bolgár, a lett, a litván, az észt, a lengyel és a szlovák populációkat)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Felidae

Lynx lynx (észt populáció)

Phocidae

A IV. mellékletben nem említett összes faj

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus timidus

▼ M3**ARTIODACTYLA**

Bovidae

*Capra ibex**Capra pyrenaica* (kivéve a *Capra pyrenaica pyrenaicát*)*Rupicapra rupicapra* (kivéve a *Rupicapra rupicapra balcanicát*, a *Rupicapra rupicapra ornatát* és a *Rupicapra rupicapra tatricát*)**KÉTÉLTŰEK****ANURA**

Ranidae

*Rana esculenta**Rana perezi**Rana ridibunda**Rana temporaria***HALAK****PETROMYZONIFORMES**

Petromyzonidae

*Lampetra fluviatilis**Lethenteron zanandrai***ACIPENSERIFORMES**

Acipenseridae

A IV. mellékletben nem említett összes faj

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp.**SALMONIFORMES**

Salmonidae

*Thymallus thymallus** *Coregonus* spp. (kivéve a *Coregonus oxyrrhynchus* – a tengerben ívó folyami halak populációit az Északi-tenger egyes övezeteiben)*Hucho hucho**Salmo salar* (csak édesvízben)**CYPRINIFORMES**

Cyprinidae

*Aspius aspius**Barbus* spp.*Pelecus cultratus**Rutilus friesii meidingeri**Rutilus pigus*

▼ M3**SILURIFORMES**

Siluridae

*Silurus aristotelis***PERCIFORMES**

Percidae

*Gymnocephalus schraetzer**Zingel zingel***GERINCTELENEK****COELENTERATA****CNIDARIA***Corallium rubrum***MOLLUSCA****GASTROPODA – STYLOMMATOPHORA***Helix pomatia***BIVALVIA – UNIONOIDA**

Margaritiferidae

Margaritifera margaritifera

Unionidae

*Microcondylaea compressa**Unio elongatulus***ANNELIDA****HIRUDINOIDEA – ARHYNCHOBDELLAE**

Hirudinidae

*Hirudo medicinalis***ARTHROPODA****CRUSTACEA – DECAPODA**

Astacidae

*Astacus astacus**Austropotamobius pallipes**Austropotamobius torrentium*

Scyllaridae

*Scyllarides latus***INSECTA – LEPIDOPTERA**

Saturniidae

*Graellsia isabellae***b) NÖVÉNYEK****ALGAE****RHODOPHYTA**

▼ M3

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides Crouan frat.

Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus *Cladina* (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) AAngstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (kivève a *Sphagnum pylaisii* Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.

Narcissus bulbocodium L.

Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.

Artemisia eriantha Tem

Artemisia genipi Weber

Doronicum plantagineum L. subsp. *tournefortii* (Rouy) P. Cout.

Leuzea rhaponticoides Graells

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.

Malcolmia lacera (L.) DC. subsp. *graccilima* (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm. subsp. *herminii* (Rivas-Martinez)
Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber subsp. *salviastrum* Schreber

▼ **M3**

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. *transmontana* Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau subsp. *herminii* (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes

Euphrasia mendonçae Samp.

Scrophularia grandiflora DC. subsp. *grandiflora* DC.

Scrophularia berminii Hoffmanns & Link

Scrophularia sublyrata Brot.

VI. MELLÉKLET

**ÁLLATOK BEFOGÁSÁNAK, MEGÖLÉSÉNEK ÉS SZÁLLÍTÁSÁNAK
TILTOTT MÓDSZEREI ÉS ESZKÖZEI****a) Nem szelektív eszközök**

EMLŐSÖK

- Vak vagy megcsönkített állatok használata csalétekként
- Magnetofon
- Ölésre vagy sokkolásra alkalmas elektromos és elektronikus eszközök
- Mesterséges fényforrás
- Tükör és más vakító eszköz
- Céltárgy megvilágítására szolgáló eszköz
- Elektromos képnagyítóval vagy képátalakítóval ellátott célzóeszköz éjszakai vadászathoz
- Robbanóanyag
- Működése vagy felhasználása körülményei folytán nem szelektív háló
- Működése vagy felhasználása körülményei folytán nem szelektív csapda
- Íjpuska
- Mérgek, továbbá mérgezett vagy altatótartalmú csalétek
- Gázosítás vagy kifüstölés
- Több mint két töltény tárolására alkalmas tárral felszerelt félautomata vagy automata fegyver

HALAK

- Méreg
- Robbanóanyag

b) Közlekedési módok

- Repülőgép
- Mozdó gépjármű